

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petič vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati petič vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inostranstvo Din 25.—, Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 63; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškova trg št. 5. — Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Grška ofenziva

Včeraj so grške čete pričele splošen napad od jugoslovenske meje do morja — V Atenah napovedujejo novo razdobje bojev v Albaniji

Bern, 15. febr. r. ŠBA. Po vesteh z avtoritativnih mest v Atenah so grške čete po srđitih bojih v zadnjih dneh začele včeraj ofenzivo na vsej albanski fronti od jugoslovenske meje do Otrantske morske ožine.

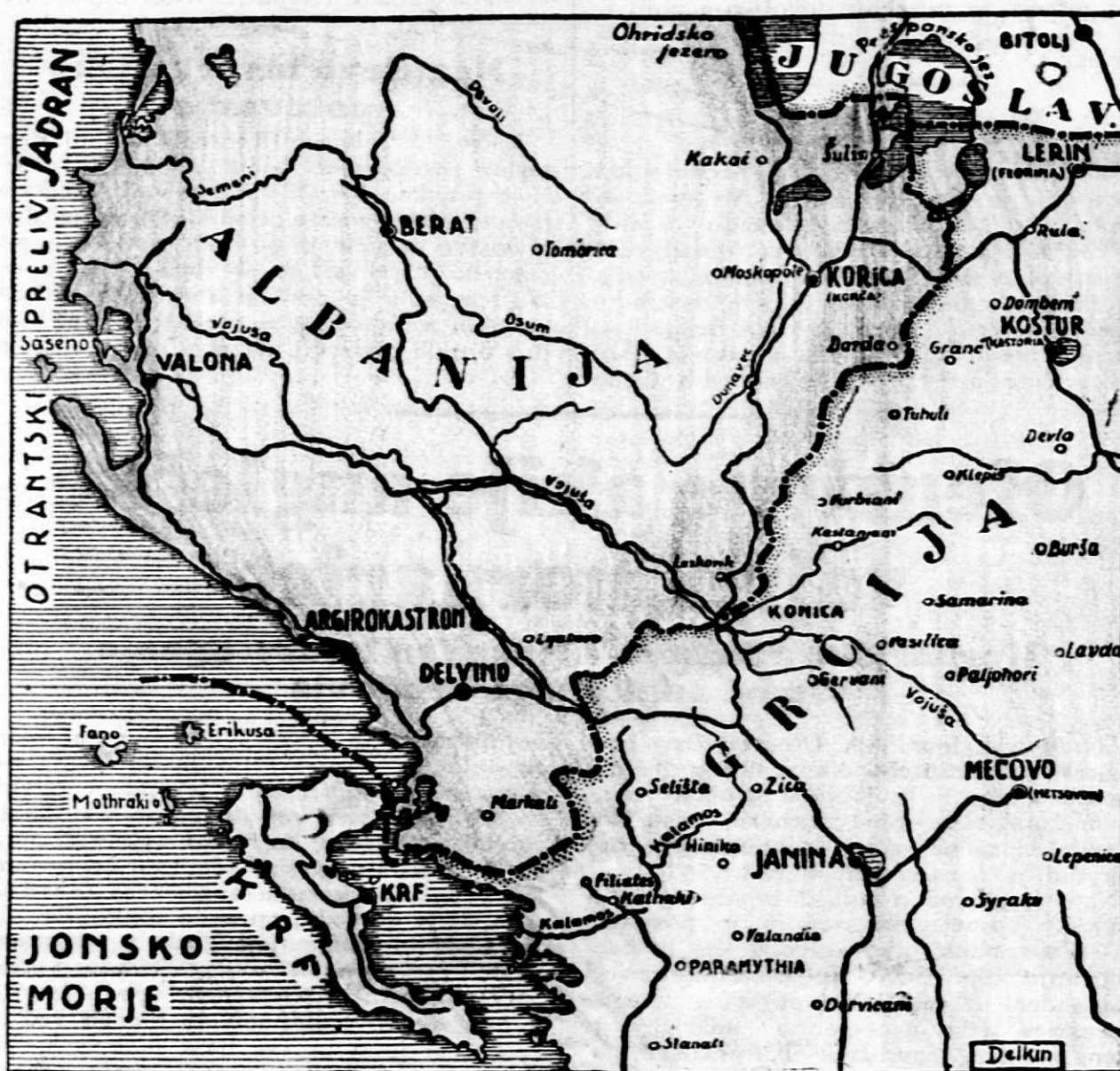
Atene, 15. febr. AA. (Reuter). Po atenskem radiu je bilo izdano uradno sporočilo, ki pravi, da grške čete se naprej nadaljujejo z ofenzivo in da so na enem odseku ujele veliko število sovražnikovih vojakov.

Atene, 15. febr. s. (Ass. Press). Po grških informacijah so grške čete, potem ko so v zadnjem času uspešno odbile vrsto italijanskih protinapadov, na vsej 130 kilometrov dolgi fronti v Albaniji prešle v ofenzivo. Grški uradni krogi napovedujejo, da se je s tem pričelo novo razdobje bojev v Albaniji, ki bo vodila do hitrega razvoja dogodkov. Včeraj so dosegli Grki uspehe na vsej fronti, odločilne operacije pa so izvedli zlasti na treh sektorjih bojišča. Italijanske čete so bile po grških informacijah prisiljene, da se umaknejo s svojih položajev.

Grško in angleško letalstvo je že tri dni izredno aktivno na bojišču v Albaniji. Bombniki so napadli sovražne objekte tako v zaledju za bojiščem kakor tudi na fronti sami. Grška in angleška poročila soglašajo, da je zavzela aktivnost grških in angleških letal te dni v Albaniji največji obseg v dosedanjem poteku vojne.

V včerajšnjih operacijah je tvorilo uvod v napad grških čet silovito topniško bombardiranje. Nato pa je prešla v napad grška pehota, ki jo je ves čas uspešno podpiralo letalstvo.

Atene, 15. febr. s. (Reuter). Grški radio je javil sredi, da so Grki v teku svoje nove ofenzive včeraj zajeli več tisoč italijan-

skih vojakov. Po grških informacijah je v boju včeraj padlo več sto Italijanov.

Atene, 15. febr. e. AA. (Reuter). Reuterjev dopisnik s fronte javlja, da so grške čete po srđitih bojih zavzele vas Malino ob izviru reke Skumbe, ki je v strateškem pomenu zelo važna.

Potek včerajšnjih operacij

Atene, 15. februarja e. Grško topništvo je včeraj ves dan s koncentričnim ognjem obsepalo italijanske položaje na planinskih vrhovih severne fronte. Nato so prešle grške čete v močan napad. Ker je bil položaj za Italijane neugoden, so bili prisiljeni, da so se umaknili. Grki so tako zavzeli majhen vенеč gorskih vrhov krajevnega pomena. Italijani so se močno upirali na vseh točkah severne fronte.

Boji so se vodili tudi okoli Trebešine in na odseku pri Klisuri. Okrog Tepelenje so neprestano gremeli topovi. Južno od Tepelenje in vse do primorske fronte so bile aktivne izvidnice. Grki so tudi včeraj napredovali severno od Himare in Tepelenje. Kljub ogorčenim bojem in čeprav so pomaknili naprej svoje črte, se Grkom ni posrečilo zavzeti Tepelenje, ker se Italijani močno upirajo. Zavzetje mesta je odvisno od razvoja operacij. Tepelenje je zelo važen za nadaljnje operacije proti severu in zaradi tega ga Italijani krčevito branijo.

Pripravljalna akcija angleških bombnikov

Kairo, 15. febr. AA. (Reuter). V noči med 12. in 13. t. m. so bila močno in uspešno bombardirana letališča v Tirani in Draču, kjer so bili neposredno zadeti hangarji in druga poslopja. V Tirani je ogenj na letališču uničil 4 sovražnikova dvomotorna le-

tala. Ves dan v četrtak so se vrstili koncentrični in zapovrstni napadi na Tepelenje ter na zbirališče čet v Dukli in okolici. Mnogi vojaški cilji v Tepelenju so bili neposredno zadeti in je nastalo več požarov. Bombe so bile vržene tudi na neko taborišče severozapadno od Dukije, kjer so bile neposredno zadete tri zgradbe in ena motorizirana prevozna kolona. Znatna škoda je bila storjena tudi vojaškim zbiranjem južno od Dukije. Sovražnikovo lovsko letalo, ki se je skušalo spustiti v borbo, se je goreče zrušilo na tla. Uspešno so bili napadeni tudi vojaški cilji v Elbasanu. Nad Beratom so sovražnikovi enokrilni lovci sprejeli naše bombnike. Prišlo je do spopada, pri katerem sta bila dva sovražnikova bombnika zbita, medtem ko se s teh operacij dva naša bombnika nista vrnila.

Grško vojno poročilo

Atene, 15. febr. s. (At. ag.). Grški generalni štab javlja v svojem sročnem 111. vojnem poročilu:

Naše čete so izvedle uspešne krajevne operacije in so prizadele sovražniku velike izgube. Ujetih je bilo 200 italijanskih vojakov ter zaplenjenega mnogo vojnega materiala in avtomatičnega orožja.

Bombardiranje Krete

Atene, 15. febr. s. (At. ag.). Grško notranje ministrstvo javlja, da so včeraj sovražna letala bombardirala neobljudene predele na Kreti, ne da bi povzročila škodo. Tri sovražna letala so bombardirala podeželje pri Arti. Bombe so padale med kmeti in živino na polju, ne da bi povzročile škodo ali žrtve.

Po obisku na Berghofu

O priliki včerajšnjega sestanka naših državnikov s kancelarjem Hitlerjem poudarjajo tako v Berlinu kakor v Rimu tradicionalno prijateljstvo med obema državama

Berlin, 15. febr. AA. Dopisnik agencije Avale poroča:

Iz Salzburga uradno poročajo: Voditelj Nemčije in državni kancelar je včeraj v navzočnosti nemškega zunanjega ministra v. Ribbentropa sprejel jugoslovenskega predsednika vlade Cvetkovića in jugoslovenskega zunanjega ministra Cincar-Markovića na Berghofu. Razgovori o vprašanih skupnih interesov so potekali v duhu tradicionalnih prijateljskih odnosov med obema narodoma.

Berlin, 15. febr. e. Diplomatski sodruđnik agencije Transcontinental Press piše med drugim:

Vodja je včeraj v navzočnosti zunanjega ministra sprejel na Berghofu predsednika jugoslovenske vlade Dragišo Cvetkovića in jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića. Razgovor je, kakor ugotavlja službeni komunik, potekel v duhu tradicionalnega prijateljstva, ki veže oba naroda. To prijateljstvo datira že iz predvojne časa, zlasti pa v zadnjih osmih letih, odkar je narodni socializem postal življenjski zastopnik nemškega naroda. Vzponedno z gospodarskim so se utrjevali tudi politični odnosi, ki so se iz dobrega sosedsstva razvijali vse bolj v pravo prijateljstvo.

Rim, 15. febr. AA. (Stefani). Italijanski listi na vidnih mestih objavljajo poročila o razgovorih v Berghofu med voditeljem Nemčije in jugoslovenskimi državniki in podčrtavajo duha tradicionalnega prijateljstva, v katerem so se ti razgovori zaključili.

Zadovoljstvo v Budimpešti

Budimpešta, 15. febr. e. (Tr. Pr.). V budimpeštanskih uradnih krogih izjavljajo glede na potovanje jugoslovenskih državnikov v Nemčijo, da je bilo to potovanje v madžarski javnosti sprejeto z največjim zadovoljstvom. Danes se ne more smatrati za senzacijsko, pravijo v tukajšnjih krogih, da predsednik jugoslovenske vlade obišče vodjo in kancelarja Nemčije. Odnosaji jugoslovenske vlade z državama osi Rim—Berlin so že dovolj jasni. Potovanje jugoslovenskih državnikov je v službi interesov južnovzhodne Evrope in v Madžarski z vsem zaupanjem gledajo v rezultat tega obiska in uspeh te politike.

Bolgarski glas

Sofija, 15. febr. e. Izmed včerajšnjih sofijskih listov objavlja edino »Slovo« članek o priliki potovanja Dragiša Cvetkovića in Cincar-Markovića v Nemčijo. List pravi med drugim:

Ta dogodek je eden najvažnejših v današnjem političnem trenutku, zlasti če se upošteva veliko zanimanje za Balkan in evropski jugovzhod. List smatra, da so vprašanja, o katerih se je govorilo, političnega značaja v zvezi z ustvaritvijo novega reda. Na koncu pravi list, da v Sofiji z veliko pozornostjo zasledujejo ta dogodek v upanju, da bodo rezultati tega sestanka v duhu velike solidarnosti.

Londonsko mnenje

London, 15. febr. s. V oddaji za Anglijo pravi londonski radio o sestanku v Berghofu: Naravno je, da želi Jugoslavija izvesti za nemške namere in načrte. V Londonu pa nikakor ne smatrajo, da bi obisk jugoslovenskih državnikov v Berchtesgarden pomenil kakršno koli slabitev stališča jugoslovenske vlade.

Angleški diplomati zapustili Rumunijo

Davi ob zori so odpotovali diplomatski zastopniki Anglije, Belgije, Nizozemske in Kitajske iz Konstanca v Carigrad

Bukarešta, 15. febr. AA. (Stefani). Diplomatski zastopniki Anglije, članj belgijskega, nizozemskega in kitajskega posla-ništva — vsega skupaj okoli 100 oseb — so sredi s posebnim vlakom odpotovali iz Bukarešte v Konstanca. Danes ob zori so se diplomati vkrcali na turški parnik »Smirna«, ki ga je dala na razpolago turška vlada. Parnik jih bo pripeljal najprej v Carigrad, nato pa bodo na vojni ladji odpotovali v Egipt.

Ostave rumunskih diplomatov v Londonu

London, 15. febr. s. (Reuter). Odpravnik poslov rumunskega posla-ništva Florescu in tiskovni ataše Murgu sta podala ostavko na svoje položaje, ker se ne strinjata s politiko rumunske vlade. Oba sta bila nedavno pozvana, da zaradi prekinitve angleško-rumunskih odnosov odpotujeta iz Londona.

London, 15. febr. AA. (Reuter). Izvedelo se je, da je trgovinski in finančni svetnik rumunskega posla-ništva v Londonu Bianu podal svojo ostavko rumunski vladi.

Švedska zastopa rumunske interese v Angliji

Stockholm, 15. febr. AA. (DNB). Švedska brzojavna agencija objavlja, da je švedska vlada včeraj sklenila ugoditi rumunski prošnji, da bi prevzela zaščito rumunskih koristi v angleškem imperiju.

Promet med Konstanco in Carigradom prekinjen

Bukarešta, 15. febr. AA. Rumunska pomorska proga med Konstanco in Carigradom, ki je bila pred nekaj dnevi prekinjena na zahtevo rumunske vlade, se vedno ni bila obnovljena.

Novi varnostni ukrepi

Bukarešta, 15. febr. e. (DNB). Vojaško poveljstvo v Bukarešti je objavilo, da se mora do 18. februarja izročiti vse orožje in municija kakor tudi dovoljenje za nošnje orožja, ki se ni bilo izročeno. V vsej državi je bilo ustanovljenih osem policijskih inspektoratov in sicer v Bukarešti, Constanca, Galacu, Jassyu, Sučevu, Albi Juliji, Temišvaru in Craiovi.

Možnost bombardiranja rumunskih petrolejskih vrelcev

Letalski strokovnjak Oliver Steward o bodočih nalogah angleškega letalstva, ki bo uporabilo tudi nove taktike

London, 15. febr. s. (BBC). V svojem tedenskem pregledu letalskih operacij v angleškem radiu poudarja Oliver Steward največjo pozornost položaju v Rumuniji.

Steward misli, da je podvzela Nemčija vojaške operacije v Rumuniji predvsem zato, da si za vsak primer zagotovi dobavo rumunskega petroleja. Angleški bombniki se namreč v zadnjih mesecih sistematično bombardirali zlasti bencinske zaloge in rafinerije v Nemčiji. Samo do konca preteklega leta je bilo izvedenih kar 250 letalskih napadov večjega stila na take cilje v Nemčiji. Zato se sedaj Nemčija boji, da bi angleška letala prešla v napad tudi proti rumunskim petrolejskim letiščem.

Ceravno ne prejema Nemčija petroleja izključno iz Rumunije, pa je rumunska petrolejska proizvodnja dovolj velika, da nemško letalstvo dalje časa zalaga z letal-

skim bencinom. Zaradi tega misli Steward, da bo moralo tudi angleško letalstvo upoštevati novi položaj ter bo moralo napasti rumunska petrolejska letišča, da prepreči ojačenje nemške letalske aktivnosti. Steward pripominja, da sicer nekateri strokovnjaki izražajo mnenje, da so rumunska petrolejska letišča cilji, ki ga bo zelo težko napasti, ker so posamezni petrolejski vrelci v Rumuniji zelo razpršeni. Vsekakor pa, pravi Steward, bo generalni štab angleškega letalstva moral ukreniti vse, kar je mogoče, da prepreči nemškemu letalstvu dovoz rumunskega petroleja.

Steward pričakuje, da se bodo v kratkem zopet pričele večje letalske operacije in večji boji v zraku. Steward opozarja, da je bilo nemško letalstvo od vsega začetka organizirano za ofenzivne svrhe, angleško letalstvo pa prvotno le za defenziv-

vo. Zlasti zaradi svojega izredno širokega operacijskega področja, ki obsega ne samo ozemlje nad Anglijo in Nemčijo, temveč tudi Afriko, Sicilijo, Daljni vzhod, mora dobiti Anglija, čeravno je njeno letalstvo že zelo ojačeno, še vedno čim več letal, da bo tudi sama prešla v letalsko ofenzivo. Edino premoč v letalstvu lahko omogoči tako ofenzivo.

V prihodnjih večjih letalskih bojih bo po Stewardovem mnenju uporabljena gotovo tudi nova taktika. Veliko vlogo bodo imeli novi angleški lovci tipa »Whirlwind«, ki so hitrejši in bolj oboroženi nego Hurricanei. Nosiijo predvsem letalske topove, ki streljajo skoraj dvakrat dalje nego strojnice in ki s svojimi izstrelki lahko tudi z enim samim strelcem uničijo sovražno letalo, kar s strojnimi ognjem ni mogoče. Zaradi možnosti, da se bodo letalske bitke v bodoče razvijale v večji višini, pa pravi Steward, da bodo morale biti angleške lovke eskadrije sestavljene deloma iz običajnih lovskih letal, deloma pa iz takih aparatov, ki bodo posebej konstruirani za operacije v veliki višini.

Iz Bolgarije

Sofija, 15. febr. AA. Najbrž bo danes objavljen kraljevi ukaz, po katerem bo predsednik vlade in minister za prosveto prof. Filov dobil portfelj kmetijskega ministrstva, za ministra prosvete pa bi bil imenovan prof. Boris Jecov, dosednji pomočnik ministra za prosveto. Po neki drugi govorici pa naj bi bil za kmetijskega ministra imenovan prof. kmetijske fakultete Georgij Hlebarov.

Streljanje čez Kanal

London, 15. febr. s. (Ass. Press). Že četrti dan zaporedoma so včeraj nemški teški topovi zopet ponovno streljali čez Kanal proti Doveru in okolici. Angleško težko topništvo je prav tako streljalo čez preliv,

Zopet več sto zažigalnih bomb na London

Preteklo noč so nemška letala ponovila večji napad na Anglijo, angleški bomblniki pa so obiskali industrijske objekte v zapadni Nemčiji

London, 15. febr. a. (Reuter) Letalsko in notranje ministrstvo javljata v svojem današnjem jutranjem komunicanju:

Sovražna letalska aktivnost nad Anglijo je bila sicer večja značaja nego v zadnjem času, ni pa imela velikega obsega. Bombe so bile vržene na več točk v vzhodni Angliji, v Londonu in londonski okolici. Na več mestih je bila povzročena škoda, ki pa nima prevelikega obsega. Človeških žrtev je bilo malo.

London, 15. febr. a. (Reuter) Sredi so sovražna letala zopet napadla London. Letalski alarm je bil dan v prestolnici že zgodaj zvečer, končan pa je bil še pred polnočjo. Na London je bilo vrženih več sto zažigalnih bomb, ki so padle na razne okrajne. Pomožni gasilski oddelki pa so povsod pravočasno preprečili katastrofo, tako da ni izbruhnil niti en večji požar. Na enega izmed londonskih okrajev je bilo vrženih tudi več eksplozivnih bomb, ki so povzročile nekaj škode na hišah in nekaj človeških žrtev. Sicer so sovražna letala preteklo noč metala bombe predvsem se na vzhodno in južnovzhodno Anglijo.

London, 15. febr. a. (Reuter) Kakor poročajo s južnovzhodne angleške obale, so angleški bomblniki v spremstvu lovskih letal včeraj podnevi in zvečer ponovno močno napadli nemške vdomne tuke ob francoski obali Kanala. Na angleški obali so se videlo velike eksplozije in požari. Napadi so trajali več ur.

Nad Dvorsko ožino je prišlo včeraj zjutraj do letalske bitke med nemškimi in angleškimi lovskimi letali. Skupina nemških bomblnikov in lovcev se je pojavila visoko nad obali nad obalo Kenta. Angleški Spitfireji so takoj prešli v napad. Eno nemško lovsko letalo tipa Messerschmitt 109 je bilo v boju sestreljeno, drugo pa je bilo verjetno prav tako uničeno, ker je puščalo za seboj gost dim, ko se je oddaljevalo čez Kanal. Eno angleško lovsko letalo je bilo izgubljeno.

London, 15. febr. a. (Reuter) Letalsko ministrstvo javlja:

Med cilji, ki so jih preteklo noč napadli bomblniki angleškega letalstva, so bili tudi industrijski objekti v Poruhrju.

tan. Vsi padalci so bili oblečeni v kombinacijo čokolaste uniforme. Na glavi so nosili letalsko čelado, oboroženi so bili s puškami strojnimi in avtomatičnimi samokresi in so imeli pri sebi italijanski denar. Angleški padalci so bili poslani na poveljstvo teritorialne obrambe.

London, 15. febr. a. (Columbia B. S.) Cevrno izjavljajo v angleških uradnih krogih, da ničesar ne vedo o napadu angleških padalcev na južno Italijo, je vendar verjetno italijansko uradno poročilo izzvalo tudi v Londonu pravo senzacijo. Mnogi smatrajo, da je povsem možno, da so na povelje generala Wavella res pričeli nastopati angleški padalci. Opozarjajo, da je general Wavell prisostvoval 1. 1936 velikim manevrom ruske vojske, na katerih je nastopil več tisoč padalcev. Pravijo, da so že tedaj padalci napravili na Wavella zelo velik vtis.

Poostrejeni varnostni ukrepi v Italiji

Rim, 15. febr. e. (Tr. Press) V Italiji so bili poostrejeni varnostni ukrepi. Razvoj vojne, ki bo v kratkem stopila v odločilno razdobje, je prisilil italijanske oblasti, da poostrejo predpise za nadzorovanje tujcev. Dosedaj so se tuji v Italiji lahko svobodno gibali po vsej državi, toda glede na položaj — tako poudarjajo na službenem mestu — bo neogibno potrebno, da se ta svoboda omeji. Glede na to je bila izdana uredba, na podlagi katere morajo tujci, če žele potovati v kak drug kraj Italije, po prej priti za posebno dovoljenje političnih oblasti. To velja tudi za diplomate in novinarje.

Boji v Afriki

Kairo, 15. febr. a. (Reuter) Sredi vojne kenijske vojne poročilo javlja: V torko so južnoafriške čete napadle Afmado, 70 milj od kenijske meje v Italijanski Somaliji. Zvečer so se južnoafriška letala izvedla močan napad na Afmado. Ko je naslednjo napadla angleška kopna vojska, se je italijanska posadka brez boja umaknila. Angleške čete niso pretrpele nobenih izgub.

Ofenzivne akije angleške vojne mornarice

Mornariški minister Alexander izraža upanje v moč angleškega brodogradništva

London, 15. febr. AA. (Reuter) Prvi lord angleške admiralitete Alexander je včeraj govoril v Bathu in je med drugim rekel, da moč angleške vojne mornarice vsak dan narašča in to ne samo v obrambnem, ampak tudi v napadalnem smislu. Nato je govoril o zadnjih bombardiranjih angleške vojne mornarice in je poudaril, da je sovražnik tako izvedel, kaj pomeni delovanje topništva angleške mornarice. Alexander je rekel, da angleška vojna mornarica sedaj neposredno udara. Niti eden, niti drugi sovražnik ob francoski obali temu bombardiranju ne more uiti in stalno se bombardirajo ob tej obali vojne tovarne in razne vojaške naprave. Vse to nam opravičuje, da smemo verovati v našo moč, ko bo nastopila ona največja nevarnost.

Nato je Alexander govoril o angleških

tor so zaplenile mnogo vojnega materiala, med drugim tudi 5 tankov. Včeraj so južnoafriške čete zasledile Bulo Erilo vzhodno od Afmado. Pri tem so naletele na močan sovražni odpor, ki pa se ga obvladale. Stiri oklopi vozila so bila zajeta.

Letalske operacije

Kairo, 15. febr. AA. (Reuter) Poveljstvo angleškega letalstva sporoča: V noči med 12. in 13. februarjem so težki bomblniki napadli pristanišče Rodosa. V pristanišču je bilo povzročenih več požarov, ki so trajali še tedaj, ko so naša letala zapuščala cilj.

Sedaj poročajo, da je bilo v Benini izločenih iz borbe še 14 sovražnikovih letal. Na Berko je zadnja dva dneva sovražnik izvedel več poletov kakor tudi na letališče v Benini, vendar je bila povzročena malenkostna škoda. Sovražnikova letala, verjetno nemška, so napadla pomoči Bengazi. Povzročila so nekaj škode na zasebnih poslopih.

V Italijanski Vzhodni Afriki podpirajo naša letala napad kopne vojske pri Kerenu. Neposredno je bila zadeta železniška postaja v Kerenu, znatna količina bomb pa je bila vržena na zbirajoče se sovražnikove čete pri hribu Ambe.

V petek so se nad Malto naša lovka letala srečala z enim letalom »Ju 88« in z več sovražnikovimi lovci. »Junkers« je za del strel protiletalskega topništva in je dvomljivo, če je mogel priti na svoje oporišče.

Vsi naši bomblniki so se izvzemši tistih, ki sta izginila v Albaniji, vrnila domov neškodovani.

Neguševo inspekcijsko potovanje

Kairo, 15. febr. a. (Reuter) Posebni Reuterjev poročevalec javlja, da je Haile Selassie pravkar dovršil večje inspekcijsko potovanje skozi gorate predele Abesinije. Prebivalstvo je cesarja povsod navdušeno pozdravilo. Cele vasi so se zbrale k njegovemu sprejemu in oddelki abesinskih prostovoljskih vojakov so za nekaj časa prihiteli z bojnih področij, da pozdravijo cesarja.

Tretji republikanec v ameriški vladi

Za namestnika mornariškega ministra je imenovan Bard, po poklicu trgovec — Povečanje ameriške vojske na tri milijone mož

Washington, 15. febr. AA. (DNB). Predsednik Roosevelt je imenoval člena republikanske stranke Ralfa Barda za namestnika mornariškega ministra. Bard je po poklicu trgovec v Chicagu in dolgoletni prijatelj mornariškega ministra Knoxa. Bardov predhodnik Copton je odstopil kot namestnik mornariškega ministra iz zdravstvenih razlogov in sicer že v januarju.

Washington, 15. febr. AA. (Reuter). Pristopni vojaški krogi izjavljajo, da misli ameriško vojno ministrstvo povečati ameriško vojsko na tri milijone vojakov, če bi bilo to potrebno. Po raznih mestih so že začeli pregledovati prostore, kjer bodo zgradili vojašnice in taborišča za nove čete. V juniju mora biti v vojašnicah že 1.400.000 vojakov, to število pa bi se naj takoj povečalo, če bi bilo potrebno.

Washington, 15. febr. AA. (Reuter). General Drum, poveljnik prve armade je izjavil, da bodo v Ameriki kmalu največji manevri, katerih se bo udeležilo nad 300.000 vojakov.

Proizvodnja bombnikov v Zedinjenih državah

Washington, 15. febr. a. (Columbia B.S.). Po uradnih podatkih je bilo preteklo leto v Zedinjenih državah v vseh letalskih tvor-

nica izdelanih skupno 2800 bombnikov. Od tega pa je prejela ameriška vojska samo 400 bombnikov, ostala letala so bila večinoma prodana Angliji in Franciji pred njenim zlomom. Nadalje je bilo lani v Zedinjenih državah izdelanih okoli 5800 lovskih letal in letal za vežbanje. Izmed 3000 letal za vežbanje je večino prejela ameriška vojska. Izmed lovskih ali borbenih letal pa je prejela večina Anglija, 900 letal pa je bilo prodanih tudi Franciji pred junijem lanskega leta.

V tekočem letu bo Anglija prejela iz Zedinjenih držav še več letal nego lani, obenem pa se bodo povečale tudi dobave ameriški vojski, ker se je znatno povečala proizvodnja v ameriških letalskih tvornicah.

Ameriško javno mnenje

New York, 15. febr. a. (Ass. Press). Novo glasovanje Gallupovega instituta za ugotavljanje javnega mnenja kaže, da je 58% glasovalcev za odobritev zakonskega osnutka o posojanju vojnega materiala Angliji in demokratičnim državam. 21% glasovalcev je proti zakonu, 7% si ni ustvarilo nobenega mnenja, 14% pa jih je za zakon z nekaterimi več ali manj neznatnimi omejitvami. Med demokrati se je 71% glasovalcev izreklo za zakon, med republikanci pa 43% za, 30% pa proti zakonu.

Obrambne naprave v južnem Pacifiku

Zedinjene države bodo utrdile otočje Samoa — Velika pozornost v Tokiu

Washington, 15. febr. a. (Columbia B.S.). Mornariški zbor senata je včeraj pričel razpravo o odobritvi kredita 8.100.000 dolarjev za zgraditev obrambnih naprav na otočju Samoa v južnem Pacifiku, ki doselej sploh še ni bilo utrjeno. Mornariški odbor je sklenil, da v tej zadevi zasliši šefa mornariške generalnega štaba, admirala Starka, ki bo svojo izpoved podal na tajni seji odbora.

London, 15. febr. a. (Reuter). »Times« prinaša davi poročilo svojega dopisnika v Tokiu, ki pravi, da posvečajo japonski uradni krogi veliko pozornost ameriškim na-

črtom za utrditev otočja Samoa v južnem Pacifiku. Japonski krogi smatrajo, da si hočejo Zedinjene države preko Samoa zagotoviti za primer vojne zvezo med Avstralo in Filipini in Singaporom. Samoa naj bi bila vmesna postaja za ameriško vojno mornarico in letalstvo.

Sanghaj, 15. febr. a. (Ass. Press). Izvedelo se je, da so bili vsi angleški državljani pozvani, da naj zapuste ne samo Japonsko, temveč tudi Mandžukuo. Prav tako so bili opozorjeni ameriški državljani iz Japonske in Mandžukua, pa tudi iz Pekinga, Sanghaja in Hongkonga.

Prvi angleški padalci v južni Italiji

Močno oborožene padalce so italijanski orožniki po dolgem preganjanju ujeli

Rim, 15. febr. AA. (Stefani) Poročilo italijanskega vrhovnega poveljstva pravi, da je bila ujeta skupina angleških padalcev, ki so poskušali uničiti javne naprave v južni Italiji. O tej akciji so izvedo naslednje podrobnosti:

V noči med 10. in 11. t. m. so se angleški padalci spustili na področje Lukonije in Kalabrije med 22.30 zvečer in 2. uro zjutraj. Ti padalci, ki so bili oboroženi z avtomatičnim orožjem in eksplozivnimi patronami, so imeli gotovo namen poškodovati hidravlične naprave v tem področju, ki so veličastna ustvaritev fašističnega režima, s katerimi je omogočen močan razvoj kmetijstva v teh krajih. Dalje so nameravali porušiti železniške proge, mostove, ceste itd.

Ker so se spustili na tla ob slabi svetlobi zaradi zgodnjega prelada, so padalci zavzeli vaška posestva in preprečili kmetom, da bi odgovorili na to dejanje. En padalec, ki si je pri skoku poškodoval nogo, je ostal na enem teh posestev, kjer so ga kmalu prijeli karabinerji. Da bi prevarili lahkoverne kmete, so angleški padalci vzklicali duceju.

Ko so zapustili svojega ranjenega tovarisa, so angleži odšli k izvirnikom, ki dovažajo vodo vsemu sistemu za namakanje polj in pri tem uporabljali fotografske karte, ki so jih imeli pri sebi. Toda v vsem kraju je bil dan alarmni znak, nakar so

karabinerji skupaj z milico, policijo in vojaškimi organizacijami fašistične stranke naredili okrog tega kraja obroč in angleški padalci so prišli v težak položaj.

Ker so bili hitro obkroženi, se angleškim padalcem ni posrečilo izvršiti svojih načrtov in so bili prisiljeni skrivati se po gozdovih, da bi ubežali ujetništvu. Da bi jih težje opazili, so se razdelili v več skupin v upanju, da se bo nekaterim izmed njih posrečilo prebiti se skozi goste vrste italijanske obrambe in vsaj deloma izvršiti svojo nalogo. Toda ta strategija se je pokazala za brezkoristno, ker je bilo skoraj isti trenutki ujetih 11 padalcev, v nekem drugem kraju nekaj km stran pa še 7.

Ta zadnja skupina padalcev se je skušala upreti in je streljala iz puške strojne na italijanske patrulje, katero so tvorili en karabiner, en policijski agent in en pastir, ki jih je vodil po gorskih stazah. Angleški podpoveljnik je s strelom podri policijskega agenta in pastirja. Italijanski karabiner je ostal sam in s svojo puško prisilil padalce, da niso mogli stran, dokler niso prispeli drugi karabinerji. Ko so videli, da je vsak odpor zaman, so se padalci vdali.

Potrebno je bilo najti tudi drugo skupino padalcev, ki so se razbježali po gromovju. Preganjanje se je nadaljevalo in kmalu nato so bili brez muke ujeti tudi ostali padalci, med katerimi je bil tudi en kap-

Proračun dravske banovine za leto 1941

Novi banovinski proračun, o katerem bodo razpravljali ob ponedeljku naprej banški svetniki, je sestavljen samo za 9 mesecev in kaže porast izdatkov

Ljubljana, 15. februarja V ponedeljek dne 17. februarja se sestane banški svet, ki bo v glavnem razpravljal o novem proračunu dravske banovine. Novi proračun ni sestavljen za dobo 12 mesecev, kakor vsi dosedajšnji proračuni, ki so veljali od aprila tekočega leta do aprila prihodnjega leta, temveč samo za dobo 9 mesecev, to je od aprila 1941 do 31. decembra 1941, zaradi tega, ker se je moral banovinski proračun v smislu novega zakona o državnem knjigovodstvu prilagoditi državnemu proračunu, katerega proračunsko leto se bo odslej krilo s koledarskim letom.

Dohodki novega banovinskega proračuna znašajo 125.070.000 din in prav tolikšni so izdatki.

Na posamezne oddelke banke uprave je proračunski vsota porazdeljena takole: Občni oddelci in glavna pisarna 6 milijonov 580.890 din, upravni oddelci 1.211.700 din, kmetijski oddelci 8.594.380 din, prosvetni oddelci 21.966.310 din, tehnični oddelci 40.650.940 din, oddelci za socialno politiko in narodno zdravje 10.339.120 din, finančni oddelci 13.348.880 din, oddelci za trgovino, obrt in industrijo 3.787.810 din, prispevek banovinskim zavodom 13.610.659 din, proračunski rezervni kredit 5.000.000 din.

Dohodki proračuna so pričakovani iz sledečih virov: Doklade na državne neposredne davke 59.596.250 din, delež na skupnem davku na poslovni promet 4.185.000 din, trošarina 34.065.000 din, davki in takse 13.487.500 din, odkupnina za osebno delo 112.500 din, razni dohodki 4.549.410 din in terjatve iz prejšnjih let 3.975.000 din.

V primeri s sedaj veljavnim proračunom za 1. 1940/41 so izdatki v novem proračunu narasli, posebno če vpoštevamo, da je stari proračun veljal za dobo 12 mesecev, novi pa je določen samo za dobo 9 mesecev. Narasli so proračuni vseh oddelkov, zlasti pa proračuna tehničnega in prosvetnega oddelka.

Sedaj vladajoče razmere in draginja so vtisnile svojo pečat tudi novemu banovinskemu proračunu. Večji izdatki so potrebni zaradi povečanja plač banovinskim in državnim nameščencem in zaradi porasta cen vseh materialnih izdatkov. Materialni izdatki so se najbolj občutno povečali za financiranje banovinskih ustanov in zavodov, ki nimajo svoje ekonomije. Prora-

ču ntehičnega oddelka se je zaradi tega znatno povečal, ker mora oddelci večino svojih del opravičiti že v dobi 9 mesecev, in sicer v mesecih, ko so dela na cestah in drugod najbolj nujna.

V proračunu upravnega oddelka ni več postavke za komasacijo občin, ker je to delo že opravljeno. V kmetijskem oddelku so izdatki višji za kmetijsko in gospodinjstvo izobrazbo. Za ureditev posestva »Lepi dol«, kjer bo banka uprava ustanovila poseben zavod za gojitev sadja, je v proračunu nova postavka 300.000 din. V proračunu prosvetnega oddelka je nova postavka 240.000 din za stanarino za prejšnje leto učiteljicam, ki niso poročene z učitelji. V proračunu tehničnega oddelka je posebna izredna postavka za cestarje v znesku 945.000 din. V proračunu oddelka za trgovino obrt in industrijo je nova postavka 265.000 din, za preureditev električne napeljava v Srednji tehnični šoli v Ljubljani.

Za kritje izdatkov bo v veljavi 50% občna določila, 5% cestna določila, 5% zdravstvena določila in 35% šolska določila. Ker se je donos neposrednih davkov dvignil, bo tudi banovina iz tega naslova imela večje dohodke. Zmanjšani so proračunski donosi trošarine na bencin in pnevmatike zaradi manjšega avtomobilskega prometa in zaradi omejitve porabe pogonskih sredstev. Nižji je tudi donos davčine na jedilna olja. Banovina pričakuje večji donos od taks za prenos nepremičnin, ker so kupčije z nepremičninami še vedno živahne. Te takse bodo tudi povišane. Poleg tega je uvrščen med dohodki blaginjski prebitek v znesku 1.500.000 din iz prejšnjega leta ter donos od nepobranih terjatev za banovinske davščine iz prejšnjega leta.

Iz Krškega

— Končno dobimo most. Že leta in leta smo se oglašali, da je nujno potrebno, da dobimo most, vendar je ostalo največkrat samo pri komizljah in načrtih. Lansko leto pa je bil vendarle odobren kredit in razpisana licitacija, ki pa je ostala brez uspeha. Sledilo je še nekaj licitacij, ki so prav tako ostale brezuspešne, dokler ni sklenila banovina graditi most v lastni režiji. Dela se bodo baže pričela, čim bo nastopilo ugodno vreme. Kakor napovedujejo, bo most jeseni v surovem stanju že gotov.

— Čajanka krškega Sokola. V sredo zvečer je imel krški Sokol članski sestanek s čajanko. Napovedan je bil tudi prihod br. dr. Vrčona iz Ljubljane, ki naj bi imel predavanje, katero pa je moral odpasti. Zato je starosta Sokola br. Davorin Šterk predaval o sokolstvu in jugoslovenstvu. Udeležba na čajanki je bila zelo razveseljena in bi gotovo bila še večja, če bi ne razširili nekateri vesti, da čajanke sploh ne bo. Želimo, da bi se podobni večeri še večkrat priredili v prijaznem bratskem krogu.

Boleznica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 15. februarja: Favstin in Jovita

JUTRI: Nedelja, 16. februarja: Julijana

DANAS NJE PRIREDITVE

KINO SISK: Robin Hood

KINO MOSTE: Plakajoče gosli in Vitez arene

SENTIAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Visoka pesem« ob 20.15

X. JUBILEJNI REPREZENTANČNI PLES TEHNIKOVO ob 20. Tabor

BEŽIGRAJSKI PEVSKI ZBOR vokalni koncert ob 20. v telovadnici osnovne šole (Vodovodna cesta)

RAZSTAVA AKAD. SLIKARJA FRANA KLEMENČIČA v Jakopičevem paviljonu, odprta od 9. do 17.

PLES SADIJARJEV IN VRTNARJEV od 19. dalje v Delavski zbornici

PRIREDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFA NESPREMENOJENO ZVEZA STROJNIKOV, STROJEVODNI IN KURJACEV kr. Jugoslavije, občnina uprava Ljubljana, občni zbor ob 9.30 v dvorani Delavske zbornice

KRSTNA SLAVA CETNIKOVO ob 10. v Kazini

SENTIAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Gospa ministrica« ob 15.15, Visoka pesem ob 20.15

ZVEZA BLAGAJNISKIH ZDRAVNIKOV občni zbor ob 15.30 v klubski sobi »Zvezda«

POKOJNINSKI ZAKLAD ZA ZDRAVNIŠKE VDOVE IN SIROTE

občni zbor ob 14.30 v kavarni »Zvezda«

OTVORITEV RAZSTAVE KARIKATURISTA KONDORJA ob 11. v palači Bate

ZADNJI DAN RAZSTAVE AKAD. SLIKARJA FRANA KLEMENČIČA v Jakopičevem paviljonu. Ob 11. vodstvo po razstavi. Vodi prof. Saša Santel

ESPERANTSKO DRUŠTVO občni zbor ob 9. v salonu gostilne Mrak (Cesta 29. oktobra)

DEŽURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkoczy dč., Mestni trg 4 in Ustari, Selenburgova ulica 7

MESTNO DEŽURNO ZDRAV. SLUŽBO bo opravljal od sobote do 8. zvečer od ponedeljka do 8. zjutraj mestni višji zdravnik dr. Fran Čiber, Srbska ulica 7/I., telefon št. 36-41.

Darujte za staroški

»Dom slepih«

zavod za odrasle slepe!

Cek. rač. 14.672, »Dom slepih«, Ljubljana.

Na skupno delo!

Ljubljana, 14. februarja Ilični delavci iz različnih naprednih političnih skupin v Sloveniji sporazumeli o skupnem proglasu na slovensko javnost. Ta proglas je bil najprej objavljen v javniški številki kulturne in socialne revije »Misel in delo« v Ljubljani ter po njej v več drugih slovenskih listih. Dne 11. februarja 1941 pa so ga na širšem sestanku podpisali: Miha Ferčec, kmeti sin, Zaspri pri Bledu; Milan Goršek, odv. pripravnik, Sv. Lenart v Slov. gorah; Stanko Ilijaž, kmeti sin, Bizeljsko pri Brezicah; Ivan Jenko, strugar, Ljubljana; dr. France Kovič, pravni referent OUZD, Ljubljana; dr. Janko Kostli, uradnik Pokojninskega zavoda, Ljubljana; Ivan Kromčevič, kmeti sin, Orla vas pri Branslovcih; Ivan Mihelič, elektrotehnik, Ljubljana; Alfonz Pipan, akademik, Ljubljana; Jože Praznik, čevljarški mojster, Ljubljana; dr. Boris Puc, odv. svetnik, Ljubljana; inž. Jože Rus, zasebni uradnik, Ljubljana; Jakob Silc, kmeti sin, Grahovo pri Cerklju; dr. Vladimir Suklje, odv. svetnik, Ljubljana; Joško Tomazič, kmet, Sv. Božek pri Središču; Andrej Uršič, zasebni uradnik, Ljubljana; Stane Vajnjal, uradnik OUZD, Ljubljana; Vilh Vlahovič, graficar, Ljubljana; dr. Branko Vrčon, novinar, Ljubljana.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 15. februarja: Zaprti vrata. Premiera. Red premierski

Nedelja, 16. februarja: ob 15. uri: Romeo in Julija. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20. uri: Šesto nadstropje. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol

Ponedeljek, 16. februarja: zaprti.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 15. februarja: Ples v maskah. Izven.

Nedelja, 16. februarja: ob 15. uri: »Vesela žene windsorske«. Izven. Globoko znižane cene. Ob 20. uri: »Pri belem konjčku«. Globoko znižane cene

Ponedeljek, 16. februarja: zaprti.

Klic z Brda

Brdo, 15. februarja »Na pomoč — potapljamose! Tako kličejo vsi tisti, ki nam ni dano, da bi stanovali blizu Ljubljani in si tako prihranili strah pred tem, da se potopimo v blatu in mlakužah na cesti proti Brdu. Čudimo se, da smo tako zapostavljeni, čeprav imamo glede davčnih dajatev iste obveznosti kakor oni, ki stanujejo blizu Ljubljani. Človek bi pričakoval, da bomo imeli potem tudi iste pravice — žal pa temu ni tako. Če vprašamo mestno cestno nadzorstvo, kdo mora skrbeti za to cesto, nam pojasni, da so za to dolžne skrbeti »Združene opekarne«, slednje se pa zopet izgovarjajo na cestno nadzorstvo. Radovedni smo res, kje je resnica in kdo nam bo končno toliko nazul ceste, da bomo vsaj pešci prišli v »belo Ljubljano« brez »belih madežev« na čevljih in oblekah, s katerimi nam v oblihi meri »postrzežje« opekarski avtomobil.

Prizadeži z Brda

Skrbi zaradi našega vsakdanjega kruha

Slovenija mora uvažati v normalnih letih do 12.000 vagonov žita — Po računih Nemcev primanjkuje letos Evropi 2.000.000 ton pšenice

Ljubljana, 15. februarja

PŠENICA V SKRIVALISCIH

V starih časih so ljudje vsak dan molili za kruh, zdaj pa vsi dan za dnem razpravljamo o pšenici in moki, o kruhu in nekaznicah. Oglasajo se tudi strokovnjaki, ki jih prejšnje čase nismo pogosto slišali, bodisi da so molčali ali da jih ni nihče poslušal. Kdo bi n. pr. jemal resno kmetijskega strokovnjaka v letih gospodarske krize, če bi predlagal, kako bi bilo treba povečati pridelek naših njiv? Tedaj je kmet težko prodajal svoje prideleke in za odraslenike so veljali po svetu celo strokovnjaki, ki so proučevali vprašanje, kako bi čim bolj zmanjšali kmetijsko produkcijo. Znano je, da so v Zedinjenih državah v resnici začeli zelo omejevali pridelovanje žita in da so kmetje (farmerji) prejeli za to še nagrade. Pri nas nam sicer pridelovanje ni bilo treba omejevali saj so naša polja dajala tako malo pridelka, kakor da smo med najbolj zaostalimi državami. Seveda so pa tudi naši kmetje trpeli zaradi krize. Zdal je pa povečanje kmetijske produkcije pri nas postalo posebno pereče vprašanje. Čitali ste, da strokovnjaki razpravljajo na konferencah, kaj bi bilo treba storiti, da bi naša zemlja dajala čim več kruha ter da bi nam ne bilo treba trpeti pomanjkanja med sedanjo vojno; morda ste tudi čitali razprave kmetijskih strokovnjakov o tej pomembni zadevi; sicer je pa že dovolj, če prejemate kruh na nakaznico, da vam vprašanje našega vsakdanjega kruha budi zanimanje in skrb.

ALI NE PRIDELAMO DOVOLJ?

Najbrž se boste vprašali: Ali ne pridelamo dovolj? Ali ni naša država kmetijska? Saj smo vendar vedno izvažali pšenico in koruze! Ali lani res nismo pridelali dovolj pšenice?

Na vsa ta vprašanja ljudje res še niso prešli zadovoljivega odgovora. Znano je pa, da ne izvažamo lani pridelane pšenice in da je bilo pridelane lani 620.000 stotov. Predlanski (l. 1939) je bilo pridelane 750.000 stotov pšenice. Pridelek je bil lani torej v resnici mnogo manjši. Toda statistika nam je dolžna odgovor, koliko je prav za prav potrebno za vsa država pšenice na leto. Vedeti moramo tudi, da pšenice lahko zavne primanjkuje, čeprav je pridelane dovolj in četudi je ne izvažajo, ako jo zadržujejo pridelovalci. To so skušali preprečiti s prisilnim odkupom pšenice, da bi moral pridelovalec prodati svo pšenico, kolikor je imel več kakor je potrebuje. Uspehi tega ukrepa pa niso bili zadovoljivi. Vsekakor se je izkazalo, da je pšenice premalo napredaj in zato se bili izdati predpisi o enotnem kruhu in pozneje o mešanju pšenične moke s koruzno. Ni moglo odgovoriti z vso zanesljivostjo, ali je bilo lani pridelane premalo pšenice. Nekateri strokovnjaki so trdili, da je bilo pridelane dovolj, kljub mnogo slabši letini.

Prepričan smo, da bi bilo takoj napredaj dovolj pšenice, če bi se vojna nenadno končala. Tisti ki zdaj drže pšenico kakor največji zaklad, bi jo v strahu pred pocenitvijo skušali čim prej prodati. Zdal je seveda ne ponujajo, ker računajo na dolgo vojno in ker se vedno upajo, da se bo podražila kljub maksimiranim cenam. Zato so tudi zadnje čase s spretimi spekulacijami dosegli, da sta se silno podražila ječmen in oves, ki sta še prosto napredaj, ker računajo da bodo tako posredno podražili pšenico.

ZITNI MOGOTCI

Vprašujete se, ali tem spekulantom ni mogoče do živiga. V resnici so zelo močni. Ko bi bogati pridelovalci žita iz Vojvodine, Benata in Bačke pridelovali pšenico samo za izvoz, bi nas ne imeli tako v pesteh, toda od njih so več ali manj odvisne skoraj vse druge pokrajine, ki niso tako rodovitne. Brez bogatih obdonavskih pokrajin bi naša država pridelala vsako leto premalo žita. Ziti mogotci se tega dobro zavedajo. Zdal ko smo odrezani od svetovnih tržišč ter cene pšenice v Kanadi, Avstraliji, Argentini itd. ne morejo vplivati na cene pri nas. Ziti mogotci seveda žele sami določati, po čem naj bo kruh. Pšenica in koruza sta v njihovih rokah. Zaloge niso bile popisane. Onemogočena ni bila skrivna trgovina z žitom. Tisti, ki bi pšenico neizplačno prodali, je ne prodajajo, ker lahko čakajo na višje cene. Tako prihaja na trg premalo pšenice. Ne smemo pa tudi pozabiti, da je v vseh državah, odkar se je začela vojna, večja poraba moka, ker vojaki poje na leto mnogo več kruha kakor civilist.

EVROPA PREPUŠČENA SAMA SEBI

Evropa sama, brez Rusije, pridelala premalo žita. V mirni dobi primanjkuje z lahko pokriva, saj drugi kontinenti pridelajo mnogo več kakor potrebujejo. Po nemških podatkih potrebuje Evropa (brez Rusije in Angije) na leto 48 milijonov ton pšenice, pridelala je pa okrog 46 milijonov ton. Lani je bil pridelek skoraj povsod nekoliko slabši. Tudi, četudi je bilo pridelane 46 milijonov ton in čeprav poraba ni večja, znaša primanjkljaj še vedno 2 milijona ton (20.000.000 stotov). Ta primanjkljaj je treba bodisi nadomestiti s čimer koli ali pristradati pri nas skušamo primanjkljaj kriti s koruzo. Izračunano je, da smo koruze pridelali dovolj tudi za ta namen. Povsod rešitev tega vprašanja seveda ne bo tako preprosta, saj še pri nas, kljub dobremu pridelku koruze, ne gre vse gladko. Zato so razumljiva stremiljenja po osamosvojitvi. Slehera evropska država stremi pridelati čim več. Nihče ne ve, kako dolgo bo še trajala vojna, zato pa tudi povsod skrbje, da bi letos pridelali čim več živeža.

To je zdaj geslo: Pridelati je treba čim več pšenice in koruze! Obdelana površina naj bo čim večja! Pšenice pa v tej sezoni ni mogoče več posejati. Ta letina ne bo nič boljša in nič slabša kljub vsem konferencam, razpravam in propagandi. Pač pa se da marsikaj storiti, da bi bila čim boljše letina koruze. Zato so tudi aktualna opozorila strokovnjaka, da bi bilo treba strogo nedezirati vso koruzo, ki je namenjena za letošnji setev, da bo izbrano res dobro seme. Koruza namreč, če ni primerno hranjena in ne dovolj zdrava, nerada klije.

LE 8 STOTOV NA HA

Pri nas pridelamo skoraj polovico manj pšenice kakor bi je lahko. Način obdelave je zastarel, premalo gnojje in škodljivci uničijo mnogo pridelka. Nemški strokovnjak je izračunal, da bi naša država lahko pridelala na leto 15 milijonov 700 ton pšenice in ne le 8,7 kakor v normalnih letih. V Sloveniji znaša pridelek pšenice le 8 stotov na ha, medtem ko v Italiji pridelajo le 16 stotov, torej dvakrat več. Slovenija mora uvažati na leto do 12.000 vagonov žita. Povečanje pridelka je torej v Sloveniji še posebno aktualno. Pri tem pa bi vendar ne smeli pozabiti, da bi industrijska Slovenija morala plačevati dražje moko in kruh, če bi naj čitili našega kmeta, ko ne bomo več odrezani od svetovnih tržišč. Pšenica iz Amerike je namreč cenejša kljub velikim prevoznim stroškom, kakor naš pridelek. Nekateri države, ki so se skušale osamosvojiti, se niso ozirale na to, da je domači pridelek dražji od inozemskega, kar se jim zdaj dobro obrestuje.

MEDTEM KO V ARGENTINI...

Evropske države so v skrbih, kako naj pokrijejo primanjkljaj pšenice, na drugih kontinentih pa so v stiski zaradi preobilja. Medtem ko Argentina ne ve, kaj naj počne s 300.000 vagoni pšenice, kolikor je imela preveč, pri nas premišljujemo, po kakšnem receptu bi pekli sam koruzni kruh. Evropa ne more sprejeti argentinske pšenice; svet je baje sicer od leta do leta manjši, vendar je zdaj zopet tako daleč od države do države. Med Južno Ameriko in Evropo je morje, ki skriva mnogo več nevarnosti kakor v dobi Kristofa Kolumba. V začetku se v Argentini napovedovali, da bodo pridelali 55 milijonov stotov pšenice, potem se je pa izkazalo, da znaša pridelek 65 milijonov stotov. Podobno smo se imeli tudi v Avstraliji. Imeli so zelo slabo letino, a pridelali so kljub temu 25 milijonov stotov pšenice. Porabijo je lahko le 15 milijonov stotov na leto (le 7 milijonov prebivalcev), a razen tega imajo v zalogi še 32 milijonov stotov stare pšenice... Nastopila je huda kmetijska kriza.

Za poste samoupravnega delokroga, nego so po svojih funkcijah pretežno upravno politični uslužbenci in spadajo po zakonu o notranji upravi k organizacijskim organom celokupne notranje uprave. Uslužbeni morajo biti tudi stalni in morejo biti odpušteni le iz razlogov, ki so določeni za prestatne službe. Stalnost uslužbenca mora biti zagotovljena. Samo uslužbenec, ki pozna do potankosti lokalne prilike v občini in razmere občanov že na oko, bo delal točno in pravilno. Prejemki občinskih uslužbencev morajo odgovarjati važnosti dela in morajo obvarovati tudi eksistenco, da se občinski uslužbenec posveti lahko popolnoma delu in da v polnem obsegu odgovarja službenim in socialnim nalogam. Prejemki morajo odgovarjati prejemkom državnih uradnikov. Občinski uslužbenec na deželi mora v veliki meri prenašati socialna, kulturna in nacionalna bremena, ker se ne more izogniti dolžnostim, da deluje v nacionalnem in kulturnem življenju, da daje prispevke itd. Služba v občini mora nuditi tudi možnost napredovanja, da se ne zmanjša ambicija, a stalnost in pokojnina naj utrdita vestnost dela.

Občinski uslužbenci za svoje pravice

K letošnjemu rednemu zasedanju banskega sveta dravske banovine

Ljubljana, 15. februarja

S 13. junijem 1933 je stopil v veljavo zakon o občinah, ki je med drugimi vseboval tudi določbo, da morajo banovinski sveti v posameznih banovinah izdati posebne uredbе, s katerimi naj bi se uredil položaj in službeno razmerje občinskih uslužbencev. Zakon je dopuščal, da se pri tem upoštevajo različne prilike in potrebe v raznih krajih naše države, vendar pa je za take uredbе banskim svetom predpisal okvirne določbe, ki naj bi vsebovale splošne pogoje za sprejem v službo, način polnjenja mest, prestatne službe, določitev minimalnih plač, določitev pokojnine, disciplinsko odgovornost in sestavo in postopek pri disciplinskih sodiščih. Ko je tedaj notranji minister predložil v imenu vlade narodni skupščini in senatu zakon o občinah, je naglasil, da je treba posvetiti največjo pozornost vprašanju občinskih uslužbencev, ker se je v praksi pokazalo, da brez marljivega sposobnega in materialno preskrbljenega uslužbenstva občinska uprava ne uspeva. Organizacije občinskih uslužbencev so prejeto to izjavo s hvaležnostjo na znanje in so trdno uverjene, da ravnajo po intencijah zakona, če pripomorejo, da se vprašanje službenega razmerja občinskih uslužbencev enkrat že uredi.

Že nekaj let sem se občinski uslužbenci potom svojih organizacij trudili in bore za svoje najpomembnejše pravice, za katere so bili z raznimi občinskimi statuti, ki urejajo položaj občinskega uslužbenca namram občini in obratno prikrajšani, ter so v zadnjem času storiли vse, da bi dosegli glede na naraščajočo draginjo izboljšanje svojega položaja, odnosno povišanje plač. Še so nam v spominu nedavna zborovanja, odnosno sestanki občinskih uslužbencev, ki s tedaj v obrambo svojih pravic glasno izpregovorili ter so merodajnim zlasti banski upravi in s posebno spomenico tudi osebnemu g. banu prikazali vse težkote, s katerimi se morajo občinski uslužbenci v borbi za svoj obstanek boriti. S polnim zaupanjem so tedaj pričakovali, da bo banovina odnosno g. ban tako, kot je za druge stanove tudi za občinske nameščence predpisal minimalne prejemke, ki naj bi ustrezali in odgovarjali naraščajoči dragini. Vsa ta njih borba in intervencije za doseg osnovnih človeških pravic pa na merodajnih mestih niso rodile željenega uspeha in ni nikogar, ki bi občanom ukazal — ne pa samo priporočal — da zvišajo spričo naraščajoče dragine svojemu uslužbenstvu plače in mu omogočijo vsaj skromno preživljanje. Banska uprava je občanom sicer priporočila zvišanje plač za njih uslužbence, je pa večina občin, ki tega priporočila sploh niso upoštevale in je položaj občinskih uslužbencev v teh občinah prirosten do skrajnosti.

Občinski uslužbenci so bili že z uredbo o občinskih uslužbenih zelo zapostavljeni.

Njih prejemki so določeni veliko nižje kot plače državnih ali banovinskih uslužbencev z istimi kvalifikacijami, dasiravno je v mnogih ozirih delo občinskih uradnikov težje in odgovornejše in zahteva občinska služba zlasti vsestransko naobrazbo, ker je treba dajati nasvete ljudstvu, ki se v vseh poslih javne uprave v prvi vrsti zateka baš na občino. Že ta razlika ni samo umevna ampak je naravnost krivična, ker se že po zakonu samem zapostavlja občinskega uslužbenca in se ga uvršča v manj vrednega človeka. Če bi se upoštevalo načelo, da se mora plačati delo ki se stavlja na občinske uslužbenec z delom državnega uradnika z isto kvalifikacijo, bi moral biti občinski uslužbenec plačan vsaj toliko, kakor državni uslužbenec z odgovarjajočo kvalifikacijo. Nekateri podeželske občine pa so prezrle celo določila uredbе same in so stavile plače za svoje uslužbenstvo še nižje, kakor je to predpisala uredba. Ni se pa našel nihče, ki bi popravil to krivico. Na nekaterih občinah znaša plača občinskega uslužbenca 450 do 600 din mesečno. Kako naj shaja tak občinski uslužbenec posebno, če ima še družino, za katero ne prejema nobene doklade. Zato se občinski uslužbenci obračajo ponovno in javno na g. bana in upajo, da kakor je g. ban pokazal razumevanje za navedeno in kvalificirano delavstvo, ko je predprijal za njih minimalne meze, da se bo zavzel tudi za danes tako zapostavljene občinske uslužbence in ga občinski uslužbenici naprosajo, da končno že odredi, da občine zvišajo plače svojemu uradništvu. Še posebno pa naprosajo občinski uslužbenci g. bana, da z vso svojo avtoriteto prepreči, da se občinskemu uslužbenstvu ne odvzame stalnosti. Vzeti stalnost občinskimi uslužbencem bi za njih pomenilo biti: odvisen od vsakokrajne dobre ali slabe volje župana ali občinskega odbora, kakor tudi občanov, ter bi bili občinski uslužbeni na deželi z odvzemom stalnosti z eno nogo vedno na cestli.

Tak je danes položaj občinskih uslužbencev na deželi in je končno res že čas, da se tem nevdružnim razmeram podeželskih občinskih uslužbencev napravi s hitrimi ukrepi konec. V ponedeljek se sestane k rednemu zasedanju banski svet in se občinski uslužbenici nadejajo, da se bo našel med gg. banskimi svetniki nekdo, ki bo tudi s tega foruma pokazal na vso bedo občinskega uslužbenstva in izposloval ukrepe, ki so potrebni za izboljšanje njih položaja. Gg. banski svetniki naj bi upoštevali, da more biti občina organizirana kot delavna administrativna enota samo tedaj, če ima svoje stalno in organizirano vodstvo. Zato je potrebno odrediti, da ima vsaka občina poleg zadostnega števila uslužbenstva to uslužbenstvo vsaj tudi primerno preskrbljeno, ker mora v nasprotnem trpeti vse delo na občini. Občinski uslužbenici niso samo komunalni uslužbenici

MARTIN KOJC

sprejema nove stranke s a m o od 17. do 18. ali po pismenem dogovoru. Hotel Metropol, Ljubljana

centrale v Ljubljani. Tudi vsa ostala poročila, katera so podali društveni funkcionarji, so bila od pristojnega članstva z velikim zanimanjem sprejeta ter tudi odobrena. Izvolitev celotnega starega odbora je pokazala enotnost v naziranju, kar daje upanje, da bodo bivši borci tudi v bodoče stali na braniku domovine, če bi bila ta od kogar koli ogrožena.

Krajevna organizacija šteje 140 članov. Ki pričakujejo, da bo visokemu priznanju s podelitvijo Spomenice 1918/19 sledilo tudi še ostalo, kar zahtevajo in kar so kot pravi, nesebični in požrtvovalni borci v času prevrata tudi zaslužili.

Slovenska in jugoslovanska javnost! Podpiraj po svojih močeh svoje zaslužne sinove!

Jože Šuster 60 letnik

Ljubljana, 15. februarja

Jutri bo praznoval v krogu svoje družine v Ljubljani 60letnico rojstva upokojeni železničar g. Šuster Jože. Rojen je bil 16. februarja 1881. v vasi Majland pri Zidanem mostu. V železniški službi je stopil 5 aprila 1899 in je ostal v njej nepretrgoma vse do upokojitve oktobra 1932. in sicer ves čas na Zidanem mostu.

Svojo življenjsko družico Marijo si je izbral iz znane Ferlanove rodbine v Brezicah. V zakonu se jima je rodilo 8 otrok. Sedem jih je umrlo v nežni mladosti. Edini sin Ladislav živi in je učitelj v Koprivniku pri Kočevju. Istosčasno ko praznuje jubilej 60letnice svojega življenja, obhaja z ženo 35letnico poroke.

Naš jubilar je moral v življenju prebiti marsikatero bridko uro, saj je marsikomu znano, kako naporna je železničarska služba. Kljub temu je našel še dovolj časa, da se je udeleževal tudi v raznih stanovskih organizacijah kot član, pa tudi kot funkcionar.

Našemu zvestemu naročniku, kateremu prihaja »Slovenski Narod« v njegovo stanovanje že mnogo let kakor tudi njegovi soprog, želimo ob njihovi jubileji še mnogo srečnih let, da bi v zadovoljstvu in zdravju prebila jesen življenja.

Iz Trebnjega

Veliko šadno sušilnico tipa dr. V. N. Stojkovića bo zgradila naša sadjarska podružnica v Trebnjem. Vse priprave so že končane, zlasti je preskrbljeno za gradbeni les, pesek in kamen. Zagotovljena je tudi denarna podpora od Prizada. Upamo, da bo sadna sušilnica letos že izročena svojemu namenu. Ker bodo pravico uporabe sadne sušilnice imeli tudi nečlani, prosimo sadjarska podružnica vse, ki se zanimajo in nameravajo v jeseni sušiti v tej sušilnici sadje, da s primernimi prispevki pripomorejo k dograditvi predvidene sadne sušilnice.

Jutri v nedeljo

popoldne bo po novem prevzemniku na novo ustvarjena gostilna Viljema Godnjaveca v Trebnjem — Stari trg. Za vsestransko prvostopenjsko postrežbo bo tako jutri ob otvoritvi, kakor tudi v bodoče preskrbljeno in vabim cenj. goste na jutrišnji otvoritev in na prigrizek krofov. Viljem Godnjavec — Stari trg, Trebnje

Krušne karte bo razdeljevala občina prihodnji torek in petek, na kar opozarja prizadete.

Naše vinogradnike, spričo lanske slabe letine večina naših vinogradnikov ni pridelala niti potrebne količine vina za lastno uporabo. Ker ti vinogradniki nimajo za prodajo nobenih količin vin, so v težavnem položaju, kako kriti stroške letošnjega obdelovanja vinogradov. Posebno mnogi ne bodo zmogli nabavnih stroškov za galico in obstojni bojazen, da bo letos večina naših vinogradov slabo obdelana odnosno samo toliko, kolikor bodo vinogradniki pač zmogli stroškov. Zato je splošna želja teh revnejših vinčarjev, da bi jim banska uprava ali nje kmetijski oddelek prisločil na pomoč in prosijo za podporo v obliki brezplačne dodelitve modre galice za škropljenje vinogradov. Zadevna akcija občine je umetna in pričakujemo, da bo banovina upoštevala teže naših vinogradnikov.

Nova gostilna, Jutri v nedeljo popoldne bo po novem prevzemniku na novo ustvarjena gostilna Viljema Godnjaveca v Starem trgu pri Trebnjem. Za vsestransko prvostopenjsko postrežbo bo tako ob otvoritvi kakor tudi v bodoče poskrbljeno in vabim cenj. goste na jutrišnji otvoritev in na prigrizek krofov. Viljem Godnjavec, Stari trg, Trebnje.

Redna telovadba bo na sokolskem »Marofu« v bodoče vsak torek in četrtek. Telovadci, pridite!

V občini Dobričice pri Trebnjem so pred kratkim razdelili krušne karte. Seveda se pa prebivalstvo s temi krušnimi kartami ne more ukoristiti, ker v občini ni prav nikjer dobiti moka, še manj pa kruha. Še do nedavna je tej občini dobavljala kruh pekarna iz Trebnjega. Ker pa tam prehranjevalni urad ni mogel pekarni pravočasno priskrbeti ustrezajoče količine moka, je pekarna dobavo kruha morala ustaviti. Revni občani, ki lansko leto niso pridelali žita, so v težavnem položaju in je ta tem težji, ker so namesto 3087 kg moka, kolikor znaša potreba občine po približni cenitvi za mesec januar, prejeli le 100 kg moka. Ko bo te dni potrkala na vrata Preveda delegacija občanov, da s posebno intervencijo uredi vprašanje oskrbe moka za občino Dobričice, smo prepričani, da bo Prevod upošteval

želje te kmečke občine, ki je lansko leto utrpela elementarne neizgode, tako da so tudi kmetje vezani na dobavo moka pri trgovcih omdoma kruha pri pekih.

Krompir so pričeli izvažati, in sicer semenski. Te dni so trgovci naložili že več vagonov, in sicer v Trebnjem in na Mirni. S ceno 2 din za kg so kmetje zadovoljni in pričakujejo, da se bo cena obdržala.

Trgovci z drvmi. Zadnji čas se v Trebnjem nakladajo ogromne količine drv za izvoz. Ogromne pravimo, če primerjamo izvoz pred leti, ko smo izvažali vsako leto le nekaj vagonov suhih drv, medtem ko se sedaj naklada dnevno po več deset vagonov svežih bukovih drv za izvoz v Švico. Kmetje prejemajo za prodano drva lepe vsote denarja, ker je cena ugodna in si bodo mnogi pomagali iz denarnih zadreg.

Po vsem Dolenskem vlada veliko zanimanje za tradicionalno sokolovo maskarado, ki bo prihodnjo soboto na sokolskem »Marofu« v Trebnjem. Trebnjski Sokol pripravila letos vsem udeležencem lep prenešenje. Pri prireditvi bo sodeloval priznani jazz iz Črnomlja in bo prireditve tako tudi s te strani na visku. Najlepša maska bo nagrada. Bratska sosednja društva na termin sokolove maskarade opozarjamo, čisti dobiček prireditve je določen zopet za naše najrevnejše!

Laštike bicikljev opozarjamo, da je danes poslednji dan za prijavo bicikljev na občini Zadumniki bodo morali na sreško načelstvo v Novo mesto, ki bo proti vsakomur še kazensko postopalo.

Jesenice za zimsko pomoč

Jesenice, 14. februarja

Tudi v našem revirju se je pred mesecem osnoval odbor za zimsko pomoč pod predsedstvom banskega svetnika g. P. Arneža. V odbor so bila povabljena vsa društva, organizacije in korporacije. Namen zimске pomoči je javnosti že itak znan. Jeseničani! — tudi v tem oziru ne smemo zaostajati za drugimi kraji Slovenije — nasprotno bodimo jim za vzled tudi v humanitarnem pogledu.

Te dni je odbor za zimsko pomoč razposlal vsem pridobitnikom nameščenim v delavcem položince s prošnjami za prispevek. Apeliramo na dobra srca, da se odzovejo tej prošnji.

Za zimsko pomoč so do sedaj darovali: K. I. D. din 7.500 namesto venca na grob pok. ministru g. dr. Koroscu; Gasilska četa KID 300 din, Gostilniška zadruža 100 din, tiskarna Blažej 200 din. Nameščenci in delodavci KID so imeli v soboto plesno zabavo, čije dobiček so tudi namenili za zimsko pomoč.

Točno — značaj je usoda

Cisto naš je pregovor, da je vsak svoje sreče kovač. Seveda pa tega pregovora ne smemo razumeti tako, da bi bil človek vedno sam odgovoren za svojo srečo. Često človek svojega značaja sam dobro ne pozna, in iz tega izvirajo napake, ki jih je zagrešil. Često pa značaj tudi pozna vsaj površno, pa nima moči, da bi ga popravil. Naloga moderne znanstvene psihografologije je zato v glavnem pač ta, da človeku odkrije do vseh podrobnosti njegov značaj in temperament, ga opozori vnaprej na vse nevarnosti, ki mu utegnejo groziti v življenju in mu pokaže pot, po kateri mu je treba hoditi, da se izogne neprimlikam in doseže vsaj tisto mero sreče, ki mu je dosegljiva. To pa je največja dragocnost, najpopolnejša pomoč in najlažja resnica človeka in njegove življenjske usode. Spoznaj samega sebe in našel boš svojo pravo pot!

Do te sreče pa nas more pripeljati samo eksperimentalna psihografologija in nobe na druga znanost, kajti le ta posega v najgloblje globine človeške duše. F. T. KARMAH je eden izmed prvih velikih pionirjev te znanosti, kateri je posvetil vse zanimanje svojega življenja. Ko se bo kdaj pisala zgodovina velikih utemeljiteljev moderne znanstvene psihografologije, v njej ne bo manjkalo ime Slovenca F. T. Karmaha.

Grafolog F. T. Karmah je do sedaj spisal dve poučni knjigi, ki bosta koristili vsakemu, kdor jih bo temeljito proučil. Knjiga »Naš život i okolne tajne« je edina strokovna knjiga iz področja grafologije v našem jeziku, dočim vam bo knjiga »V naša lična draž« (osebni vpliv) v korist, da ojačite svojo voljo in da imate dovoljen vpliv na svojo okolico. Knjige lahko naročite pri F. T. Karmahu, Žalec. (—)

KINO MOSTE
Premiera češkega glasbenega velefilma:
PLAKAJOČE GOSLI
Glasba: DVORAK, v glavni vlogi LAD. BAHAC
Triumf skupne igre dveh umetnikov:
VITEZ ARENE
Bette Davis — E. G. Robinson
Predstave na delavnik ob 20. uri, v nedeljo ob 14.30, 17.30 in 20.30 uri

Otročiček žrtev nesreče

Krško, 14. februarja.

Kljub ponavljajočim se nesrečam starši pri nas še vedno premalo pazijo na otroke. Te dni se je zopet pripetila v vasi Brege pri Leskovcu nesreča, ki je zahtevala življenje komaj enoletne Marije Šumičeve.

Usodnega dne je mati odšla k sosedu in pustila svojo štiri letnoletno otroke same doma. Komaj 16letna hčerka Angela je kuhala in pri tem postavila lonec vrele vode sredi kuhinje, naka je nadaljevala svoje delu. Pri tem pa je pozabila paziti na svojo enoletno sestrico Marijo, ki se je spizlala k loncu in hotela pogledati, kaj je v njem, ga prevrnila po sebi. Na obupne otrokove klice so prišli sosedje, ki so otroku nudili prvo pomoč, pa je žal ostala brezupna. Otrok je bil namreč opečen po obrazu, telesu in nogah in po sedem-dnevnih mukah je umrl.

Nesreča je vzbudila med prebivalstvom mnogo govoric, kdo je prav za prav kriv. O tem bo baje govorilo še sodišče.

MAŠKERADA

SOKOL II PUSTNA SOBOTA TRNOVO

DNEVNE VESTI

— Za povečanje kmetijske proizvodnje. Včeraj je bila v kmetijskem ministristvu širša konferenca, na kateri se je obravnavalo vprašanje setve jarovine in organizacije kmetijskega dela, da bo letošnji pridelek čim večji. Posvetovanje je otvoril kmetijski minister dr. Čubrčević z daljšim govorom, v katerem je naglašal potrebo povečanja kmetijske proizvodnje, da se zagotovi prehrana prebivalstva. Prosil je zastopnike zainteresiranih ministrstev, in zadržnih organizacij in privatne iniciative, da stavijo svoje predloge in pobude, da se bo o sklepih konference manifestiralo skupno stališče, ki ga bo minister tolažil predsedniku ministrskega sveta in vladi.

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gđc. Ana Rožina iz Ljubljane, Nikolaja Taufer iz Stične, gg. Igor Breznik iz Ljubljane, Peter Bradarica iz Kranja, Cvetko Delpin iz Ptuja, Milan Gaberšček iz Kormina in Vuko Božovič iz Golubovca. Čestitamo!

— Prva knjiga Hrvatske enciklopedije izšla. Danes so začeli prodajati prvo knjigo Hrvatske enciklopedije. Neka radijska postaja je nedavno razširila vest, da Hrvatska enciklopedija sploh nikoli ne bo izšla. Ta vest je zdaj ovržena. Prva knjiga obsega 824 strani besedila, 74 strani slikovne, 24 strani offset tiska in 4 strani priloge na umetniškem papirju. Clankov pri naša 4.000 izpod peresa 356 sotrudnikov.

— Nov dnevnik v Zagrebu. 1. marca začne izhajati v Zagrebu nov dnevnik »Srbobran«. Izdajal ga bo vpokojeni solski nadzor in bivši narodni poslanec Dušan Bogunović. List bo izhajal na štirih straneh velikoga formata in posebno pozornost bo posvečal političnim in kulturnim vprašanjem.

— Vprašanje uvoznih in izvoznih zajednic. »Jugoslovenski kurir« poroča, da pride vprašanje uvoznih in izvoznih zajednic na prihodnjo sejo sveta za zunanjo trgovino. Večina članov baje nasprotuje osnutku uredbe o teh zajednicah, precej članov pa tudi zajednicam samim. Če svet za zunanjo trgovino ne bo soglasno rešil tega vprašanja, ne bo mogel trgovinski minister izdati uredbe o izvoznih in uvoznih zajednicah. V tem primeru bi prišlo do vprašanja pred ekonomski finančni odbor ministrov, ki bi o njem končno odločeval.

ZVOCNI KINO SOKOL — ŠISKA
V ŠISKI. telefon 41-79

Največji film sedanosti

Robin Hood

z ERROL FLYNNOM v glavni vlogi
Predstave: danes ob 7. in 9. uri, jutri ob 3., 5., 7. in 9. uri, v ponedeljek ob 7. in 9. uri, v torek ob 7. in 9. uri. V nedeljo ob 11. do 12. ure predprodaja vstopnic.

TEHNIKOLOR
Prihodnji spored:
Serenada ljubezni

— Smrt dobre matere. Včeraj je v Poljčah pri Braslovčah umrla v starosti 75 let dobra mati številnih otrok, Antonija Omladičeva. Omladičeva rodila je dobro znana po vsej Savinjski dolini. Josip in Antonija Omladič roj. Habjan, sta vzorno gospodarila na kmetiji in vzgajala številne otroke. Rodilo se jih je 11. Umrla sta dva sinova, štiri pa sta roditelja poslala v samostojno življenje dobro pripravljene. Vseh pet hčera si je tudi ustvarila svoja ognjišča. Omladičeva je bila vzor prave poštovne slovenske matere. Antonija Omladičeva je mati učenika »Domovine« in »Jutra« Filipa Omladiča. — Vsem sorodnikom in znancom, ki so spoštovali ter ljubili plemenito ženo, naše iskreno sočutje!

JUTRI v nedeljo ob 16. uri
V SOKOLSKEM DOMU V ZGORNJI ŠISKI
krasna mladinska igra s petjem in godbo
„TETA PEHTA“
Nad 30 sodelujočih!

— Pevski zbor Glasbene Matice Ljubljane bo koncertiral prihodnjo nedeljo in ponedeljek v Beogradu. V nedeljo dne 23. t. m. zvečer ob tri četrti na 9. bo v veliki dvorani Kolarčeve narodne univerze velik koncert, na katerem se bo izvajal sodelovanjem celotne Beograjske filharmonije Verjever Requiem. V ponedeljek zvečer pa bo pol mešani Matični zbor na beograjski kratkovalovni postaji polni koncertni spored za evropski prenos. Na koncert Verjever Requiem je danes opozarjamo vse naše prijatelje in rojake v prestolnici. 121—n

— Da nam ne bo treba uvažati soli. Uprava državnih monopolov je pripravila načrt razširjenja obstoječih in zgraditve novih solarn, da nam ne bo treba več uvažati soli. Začeli so že modernizirati in razširjati solarne v Kreki, na Pagu in v Učini. Solarna v Kreki je ona največjih, v nji se pridobi na leto 50 do 60 ton, povečana bo na 90 ton.

— Povečanje kmetijske proizvodnje. Po dnevnih posvetovanjih načelnikov banskih uprav v Beogradu se je sestala danes v kmetijskem ministristvu širša konferenca zastopnikov kmetijskih ustanov. Na nji bodo storjeni končni skleni o povečanju kmetijske proizvodnje v tekočem letu.

— Slaba vinska letina v jugovzhodni Evropi. Lanska vinska letina je bila v vseh državah jugovzhodne Evrope razen Grčije zelo slaba. V Jugoslaviji je značilni pridelek dobro tretjino normalne letine. Posledice slabe letine so se kmalu pokazale. Vina so se obično podražila. Posledica pomanjka »Dube«? Uprava Svobodne plovnice v Dubrovniku lastnica potopljene plovila »Duba« je prejela včeraj od neke parobrodne agencije iz

New Yorka obvestilo o parniku in p.s. ki je bila agencija 9. t. m. v brezlični zvezi z našim parnikom, ki je bil blizu brazilске obale in da so bili vsi člani posade živi in zdravi. Kaj se je s parnikom zgodilo pa v brzojavki ni povedano.

— Strojepišni tečaji — novi — (dnevni in večerni) prične 16. februarja. Prijave sprejema »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Dombrovska 15. Dnevni in ure pouka ne želijo obiskovalcev. Največja strojepljivnica — 60 pisalnih strojev! Prospekt na razpolago! (Telefon 43-82.)

— Sarajevo je dobilo kavo iz Nemčije. Tudi v Sarajevu se čuti zadnje čase pomanjkanje, ki je tem hušje, ker si Bosanci koraj ne moremo misliti brez turške kave. Sedaj so dobili nekateri sarajevski trgovci kavo iz Nemčije, in sicer toliko, da jo bo lahko dobil vsak prebivalec mesta 10 g. S tem seveda Sarajevčanom, kot velikim prijateljem turške kave, ne bo mnogo pomagano.

— Tudi na Voglu je »smuka« ugodna. Včeraj smo poročali da je sneg v nižinskih smučarskih postojankah južen, osrečjen pa je v planinah. V tej netici je izostala navedba Skalaškega doma na Voglu, ki leži 1540 m visoko ter ima ravno tako ugodne snežne razmere. Včerašnje poročilo smo posneli po vremenskem poročilu Tujakoprometne zveze, danes pa vremensko poročilo objavljamo v celoti.

— Pošiljanje paketov v Francijo in na Poljsko. Poštno ministristvo je izdalo obvestilo, da je zopet dovoljeno odposiljanje paketov v Francijo in na Poljsko ob 16. t. m. dalje, in sicer do 10 kg teže.

— Pridelek vina in olja v Dalmaciji. Po zanesljivih podatkih je bilo lani pridelano v vsej Dalmaciji 836.000 hl vina, in sicer 207.800 hl belega in 628.600 hl črnega. Lani so v Dalmaciji pridelali celo več vina kakor predlanskim, medtem ko je bil pridelek povsod drugje v državi manjši; pridelali so 109.500 hl vina več. Olja pa je Dalmacija lani pridobila 27.770 stotov.

— Sestanek stalnega jugoslovensko-italijanskega gospodarskega odbora bo 24. t. m. v Rimu. Sporazumeli so se, da se bo odbor sestel 24. t. m. v Rimu. Prvotno je bilo napovedano, da bo sestanek v začetku meseca v Beogradu. Naši delegaciji bo načeloval dr. S. Obradović.

— Gospodarska pogajanja z Madžarsko. Za te dni je napovedan prihod madžarskega gospodarskega delegata v Beograd, pooblaščenega ministra P. Nikla. Pokazala se je potreba po preureditvi trgovinskih odnosov z Madžarsko zaradi sprememb, ki so nastale po priključitvi Transilvanije Madžarski.

— Poseben italijanski gospodarski delegat za Jugoslavijo. Prejšnji mesec je italijanska vlada imenovala svojega stalnega gospodarskega delegata za Jugoslavijo, C. Schmidta, ki je prisel v četrtke v Beograd in bo prevzel z jutrišnjim dnem svojo službo.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine št. 14 z dne 15. t. m. objavlja uredbo o nabavih za potrebe ustanov ministristva za socialno politiko in ljudsko zdravje, uredbo o prispevnem obrazcu, obliki pečata, obrazcu za poverilo prevoda, vpisniku, disciplinskem obvestilu, disciplinskih kaznivih dejanjih in kaznih, v primerih prenehanja službe ter tarifi o nagradi in stroških za zasebne in uradne posle tomačev, uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o skupnem davku na poslovni promet, naredbo o kontroli izvoza premoženja, dovoljenje za ustanovitve tovarne spirita v Goriscanah pooblastilo banske oblasti banovine Hrvatske glede izvoza lesa, lesnih izdelkov in gozdnih proizvodov vobče, pooblastilo za investiranje uvoznikov umetnih gnojil, žvepla in modre galice na območju banovine Hrvatske, tarifno ugodnost za poštno pakete za nepismene, spremembo uredbe v službenem razmerju med vinogradnikom in vinčarjem (vinčarskem redu) in razne objave iz »Službenih novic«.

— Živalske kužne bolezni v dravski banovini. Po stanju z dne 8. t. m. je bila v dravski banovini steklina na 12 dvorcih, svinjska kuga na 19, nalezljiva ohromelost svinj na 18, garje na 3, mehurčasti izpuščaj na 2 in svinjska rdečica na 4 dvorcih.

— Na Jadranu se že kupljejo. Iz Splita poročajo, da imajo zadnje dni na Primorju zelo lepo toplo vreme. Prvi pomladni dnevi so privabili na obalo že tudi prve kopalce. Zaradi lepega vremena je bil zadnje dni tudi ribolov v Dalmaciji dober.

— Opozorjamo na današnji oglaševalski Vilijama Godnjavec, zganjarne v Trebnju. — V današnjem številu »Rdečega lista« je prišel izhajati izvirni kriminalni roman »Skritostni Inkrv« pisatelja izpod peresa Juana Robančaja. Roman je ilustriran in izhaja v nadaljevanjih.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo delno oblačno in zmerno hladno. Včeraj je deževalo v Beogradu, na Visu, v Splitu, Kumboru, Rabu in Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu, Kumboru in Rabu 15, v Beogradu, Sarajevu in Dubrovniku 14, v Splitu 13, na Visu 10, v Ljubljani 8,6, v Mariboru 6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 751,4, temperatura je znašala 0,0 na aerodromu —2,6, v Mariboru 2, v Zagrebu 6, na Visu 9, v Sarajevu in Rabu 10, v Splitu, Beogradu in Dubrovniku 11, v Kumboru 12.

— Nesreča. Štletni hlapec Jakob Božič, uslužben pri soljarju v Kroplji, je že pred mesecem dni klad doma prašiča, ki ga je ugriznil v roko. Rana pa s mu ni hotela zaceliti, nasprotno, čutil je čedalje hušje bolečine, zaradi katerih je moral sedaj v bolnico. — Poestnika Vinka Ažmana s okolice Bleda je nekdo po nesreči udaril po levi roki in mu poškodoval. — Brest-pesni delavec Rudolf Cesar, doma iz Mirne peči na Dolenskem, je šel za delom na Gorenjsko. Včeraj je prenočeval v nekem kozolcu v okolici Cerkelj, kjer so ga po izledli domači fantje, ki so ga ponorili nagnati iz kozolca. Cesar je skočil iz velike višine na tla, kjer pa je obelzel s sloničeno desno nogo. — V bolnico se je satekla tudi 17letna kuhinjska pomočnica, Marice Mencin, zaposlena v kuhinji

Delavske zbornice, ki se je nevarno opekla s paro po rokah.

— Velika policijska racija v Mariboru. V noč na soboto je mariborska policija izvedla obširno racijo v mestu in okolici in je prišla okrog 50 sumljivih oseb. V zaporih je policija obdržala 14 oseb, med njimi je večina takih, ki jih iščejo razna sodišča v državi.

— Poročna gostija brez ženina. V vasi Trnovcu pri Varaždinu bi se morala v nedeljo poročiti delavec Milan Sukunjak in njegova izvoljenka. Nevestina rodbina je bila pripravila vse potrebno za poročno gostijo. V soboto bi bila morala iti zaročenka k svedovi pa se je ženin nenkrat premislil. Poročno gostijo so imeli brez ženina. Nevestini starši bodo tožili ženina in zadrževalo od njega odškodnino.

Iz Ljubljane

—lj Sporti o pristojnosti, kdo naj kida sneg s hodnikov. Jug vendarle še ni mogel pobrati vsega snega na cestah in hodnikih. Po mestu ga je še ostalo dovolj za seme. Pustili so na tudi na krajih, kjer je najživahnejši promet, menda zgolj zaradi zimskega razpoloženja. Hišni lastniki so bili v tej zimi večkrat opozorjeni, da so dolžni skrbeti za kidanje snega s hodnikov pred svojimi hišami. Opozorjen pa je bilo tudi cestno nadzorstvo, da je že nekajkrat zapadel sneg. Zadnje čase je cestno nadzorstvo zaposlovalo množice delavcev pri kidanju snega. Najetj so bili še posebej delavci za sneg, medtem ko so se z njim ukvarjali vsi stalni delavci mestnega nadzorstva, zaposleni steer pri kanalizacijskih in cestnih delih. Največ snega je pa spravil v Ljubljano jug. V nekaterih zatijih mu žal ni mogel do živga. Tudi na novem trgu pred pošto ob ponosni palači Bate ga še imamo in na desnem hodniku ob začetku Prešernove ulice brogamo ter padamo po njem. Teh hodnikov si lastniki hiš ne morejo lastiti, a tudi mestno nadzorstvo je pozabilo nanje. Nične ni pristojne, da bi spravil dva voza snega v Ljubljano ali ga zmetal vsaj s poti. Dopolnilne so se delavci cestnega nadzorstva ukvarjali s snegom na hodnikih — obreznega zidu Ljubljane! Da bi ne bil nikomur napoti, ga zdaj prehaja v vodo. Da pa bodo zvedeli za sneg na Marjetinem trgu in pred pošto, jim bomo morali sporočiti v uradni obliki pismeno s kolkovano vlogo.

NA PUSTNO SOBOTO

VELIKA

MAŠKERADA

Sokola I na Taboru

—lj Umrla so v Ljubljani ob 7. do 13. t. m.: Vidlo Franciška, 60 let, delavka tobačne tovarne v p.; Bleiweis-Trsteniška Roza, 67 let, vdova zdravilnika; Platner Josip, 78 let, zasebnik; Gartner Ivanka, roj. Gradinar, 66 let, vdova poštn. zavičnika; Globočnik Janjo, 81 let, bivši notar; Kristan Ivan, 59 let, zasebni uradnik v p.; Bizjak Jožef, 81 let, hišnica; Ličič Marija, 83 let, obč. uboga; Krasovec Magdalena, roj. adnik, 80 let, vdova delavca; Kirn Ana, 81 let, kuharica; Stuchly Ana, roj. Maschke, 68 let, zasebnica, Mala vas pri Jezici; Zlobec Emilija, 36 let, služkinja; Rozman Anton, 40 let, trgovec; Japelj Marijan, 5 mesecev, sin mizariskega pomočnika, Gince; Vrečar Marija rojena Muhsmack, 81 let, vdova polic. nadzornika; Primec Martin, 60 let, krojaški mojster. V ljubljanski bolnici so umrli: Lavriha Olga, 1 leto, hči otrok. podnarednika, Smarje; Pristan Metka, 3 leta, hči zasebne uradnika. Zlatopole pri Kranju; Budja Andreja, 6 let, hči monterja v tekst. tovarni; Dolinar Metka, 54 let, zasebnica; Gerdolet Jožef, 82 let, delavec; Rajhard Frida, 1 mesec, hči cigana-godbenika; Kropa; Sladojevič Elvira Simona, 6 mesecev, hči opernega pevca; Nemec Marija roj. Steblaj, 41 let, žena tesar. mojstra; Zedina Dragomira, 5 let, hči mizariskega pom.; Rankelj Ernest, 44 let, posestnik, Rajhenau pri Kočevju; Rački Ivan, 29 let, posestnik, Rogati hrib pri Kočevju; Kamenovik Kamil, 5 mesecev, sin slaščičarja; Ponikvar Ljudmila, 21 let, zasebnica, Benete 1, obč. Bloke pri Logatcu; Zagar Filipina, 27 let, žena rudarja, Prežid, srez Cabar; Videgar Franc, pol leta, sin delavke; Podlogar Marija, 23 let, služkinja, Zelmlje, srez Ljubljana.

—lj Otroški ringaraja. Atene bo na pustno nedeljo ob pol 16. uri v kazinski dvorani pod geslom »deca za decos«. Čisti prebitek prireditve je namenjen prvenstveno za kritje stroškov ortopedskega zavoda za defektne mladine in vzdrževanje knjižnice in fitalnice na mladino v Prečni ulici. Oblika za obiskovalce ringaraja je kaj preprosta in cenena. Iskrila sončka v očeh, malo odkritosrčno smehljaje na ustnih, da zabolete beli zobčki, umite ročice, očisti čevljički, za površ še koš dobre volje, pa je gotova vsa priprava za ringaraja. 123—n

—lj Predavanje Slavističnega društva. V torek 18. t. m. ob 20. bo predaval v dvorani trgovske akademije na Bleiweisovi cesti dr. Ivan Grafenauer o prakturnih bajkah v slovensčini. Vstop prost.

— Poslednji večerni uprizoritvi Ilke Vastetove »Vinske plemen«, 8 slik iz življenja največjega slovenskega pesnika dr. Franca Prešerna bosta drevi in jutri zvečer ob 20.15. v šentjakobskem gledališču. Popolnoma na novo opremljeno in skrbno pripravljeno delo je imelo velik uspeh in vzbudilo tako zanimanje, da so bile vstopnice prejšnji teden že dva dni pred predstavo razprodane. Kljub izrednemu zanimanju se je morala uprava odra rad tehničnih ovir in drugih težav svesti z velikim številom sodelujočih, preko 40, odločiti se za omejeno število uprizoritev, na kar posebej opozarjamo cenjeno občinstvo. Jutri popoldne ob 15.15 pa bo popoldanska predstava Nušičeve veselolige »Gospa ministrica«. Ker je za vstopnice veliko povpraševanje, jih kupite že v predprodaji. Kot naslednja novost se pripravlja Bučarjevih igra z godbo in petjem »Na Trški gori«.

—lj Hodišnik na komu Prešernove ulice ob Marjetinem trgu, ki smo o njem čitali že več pritožb, da ni označen, bi morali snaziti in posipati sosednji hišni lastniki, ki so bili na to svojo dolžnost ob 75 m. cest. reda tudi o pravem času pismeno obveščeni. Na mestno občino naslovljene pritožbe so torej krivične.

—lj Sokol II priredil na pustno soboto, dne 22. februarja 1941 maskarado v domu v Trnovem. Poskrbljeno bo za dobro in poceni pijačo in jedočo. Uprava, 120—n

—lj Na Drži tehniški središči šoli v Ljubljani bo treba v doglednem času izpopolniti stalno učno mesto elektr. tehn. čnega inženirja za obče in strokovne predmete. Prednost imajo reflektanti z vsaj dvoletno prakso v električnih k. h. podtjih, odnosno v instalacijah šikena toka, ter z opravljenim državnim strokovnim izpitom. Reflektanti naj se osebno javijo pri ravateljstvu Državne tehniške središče šole med uradnimi urami najkasneje do 28. marca t. l.

Vila z velikim sadnim vrtnom ob Savi na Dolenskem se proda. Naslov. Bleiweisova cesta 16/II. levo.

—lj Vodstvo po Klemenčičevi umetnosti razstavi bo imel v nedeljo ob 11. uri g. prof. Saša Šantel. Razstava bo odprta samo še v nedeljo, na kar opozarjamo zlasti ljubitelje lepe slovenske pokrajine.

—lj NA VSAKO MIZO LASKO PIVO! —lj Združenje krojačev in sorodnih obrt. v Ljubljani vabi svoje članstvo na sestanek, ki se bo vršil v sredo dne 19. februarja 1941 v restavracijskih prostorih hotela »Strukljaj« v Ljubljani ob 8. zvečer. Na sestanku se bo razpravljalo o važnih stvareh za stroke združenja. 110—n

—lj Vse vozne karte pri PUTNIKU —lj Maskarada Sokola I — Tabor bo na pustno soboto 22. t. m. ob 20. in taborska sokolska družina že vrši obsežne priprave, da bo prireditve čim bolj uspele. Maskarada bo v vseh prostorih Sokolskega doma in bo godba ojačena z zvočniki v vseh prostorih. V mali dvorani bo bar. Izvedeno bo tekmovanje mask in prejmejo prve tri izvoljene maske lepa darila. Po polnoči volitev kraljice maskarade. Igra jazz-orkester »Ajax«. Vstopnina samo 10 din. Lepe maske posebno vabljene. 117—n

—lj Divjačina, dunajska kuhinja najnižje cene. Gostilna Lovšin. 112—n

—lj Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« priredi v drugi polovici meseca marca zanimiv koncert slov. hrv. in srb. pesmi, na kar že sedaj opozarjamo. 113—n

—lj Plesna vaja z »smešad« za vse obiskovalce Jenkove šole bo v torek 18. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Kazine. Vsako nedeljo ob 16. popoldanski ples. V ponedeljek ob 20. začetniško-nadaljevalni tečaj poukom Swinga in četvorke. Študentije popust. Posebne plesne ure vsak dan.

—lj Smaragdna noč v Sokolskem domu na Vtču bo pod tem naslovom velika pustna zabava v soboto 22. t. m. v razkošno okrašeni dvorani sokolskega doma. Kdor je kdajkoli posetil viške pustne zabave, ta bo spet rad pohitel prihodnjo soboto v viški sokolski dom, kjer se bo imenito zabaval in plesal ob zvokih mladega Nicky jazza. Kdor hoče torej preživeti nekaj veselih uric v »Smaragdni noči«, naj pride na Vič! 116—n

—lj Koncert na dveh klavirjih prireditelja prihodnji petek pod okriljem Glasbene Matice domači pianistki ga. Osterc-Valljalo Marta in gđc. Silva Hrašavec. Koncert bo v mali Filharmonijski dvorani. Predprodaja vstopnic ob ponedeljku dalje v knjigarni Glasbene Matice. 121—n

—lj Pevski zbor Glasbene Matice ima v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 20. uri važno skupno vajo mešanega zbora. Vsi in točno. Odbor.

—lj Priporočamo obisk Gregorčič-Gruntarjeve knjižnice, ki ima svoje poslovne prostore v paviljonu Sokolskega doma na Taboru nasproti cerkve Srca Jezusovega. Knjižnica posluje redno vsak torek, četrtek in soboto ob 4. do 8. zvečer in ob nedeljah ob 9. do 12. ure popoldne.

—lj Pekovski mojstri v Ljubljani so sklenili, da bodo imeli svoje prodajalnice odprte ob delavnikih do 19. ure, ob nedeljah pa bodo prodajalnice zaprte. Za zavijanje kruha in peciva potrebni papir naj stranke prinesejo s seboj. Vsakdo naj se s kruhom preskrbi že v soboto. 122—n

—lj Sentjakobčani prirede jutri ples pri Putrihu. Začetek popoldne. Vsi vabljeni.

—lj IX. redni občni zbor društva »Probu« s občinskim dnevnim redom se bo vršil dne 1. marca t. l. ob pol osemih zvečer v gostilni pri Lovšini, Gradišče 13. 118—n

—lj Esperantsko društvo Ljubljana vabi vse esperantiste na redni občni zbor, ki bo jutri 16. t. m. ob 9. v salonu gostilne Mrak (Cesta 29. oktobra).

—lj Jugoslovani! Udrženje četnikov, podobor Ljubljana, vas najvišjundeje vabi na svojo krstno slavo, ki bo v nedeljo 16. t. m. ob 9. uri popoldne v Kazini, Kongresni trg 1/I. Vstop prost.

Živilski trg

Ljubljana, 15. februarja.

Trg ni bil tako dobro založen niti marca kakor je že zdaj. Zdi se, kakor da se že začelja pomlad. Danes se je na trgu razvil živahen promet že ob 8., ko je večina prodajalčev že zavzela svoje prostore.

Ob tržnih dneh, sobotah in sredah, se bje zdaj že bitka za boljše prostore med prodajalkami in tržni uslužbenec imajo dovolj dela pri vzdrževanju reda. — Da je bilo letos tako hitro končano obiljano zimsko mrtvilo na trgu, je treba razen toplemu vremenu pripisati tudi temu, da zdaj prodajalci laže prodajo vse blago kakor prejšnja leta, ko je bilo tudi cenejše. Prejšnje čase pogosto ni bilo vredno prodajalki prebiti na trgu vse dopoldne za nekaj dinarjev izkupitka. Zdaj prodajalke navadno prodajo vse blago in izkupiček je tudi večji zaradi višjih cen.

Danes je bil trg boljše založen tudi, ker je skopel sneg in so zelenjadice lahko nabrale mnogo motovilke, ki je bil doslej pod debelo snežno odejo. Prodajci pa tudi skušajo čimprej nekatere lanske pridelke, ki se kvarijo v kletih. Tako je na primer nasproda še mnogo zeljnatih glav, pese, kolerabe, zelene, pa tudi krompirja je bilo danes precej. Po krompirju pri kmetičah pa skoraj nič ne povpraševal, medtem ko so čakali številni kupci v veliki grudi na krompir pred stojnico mestne aprovizacije.

Med domačo zelenjavo je bilo razen motovilke tudi posebno mnogo radiča. Najlepši motovilke je bil po 2 din merica, nekoliko slabšega so pa prodajali v prvih tržnih urah tudi po 1.50 din. Naprodaj je bila tudi lepa špinata, a ne izpod 2 din merica.

Trg je zopet zelo dobro založen z dalmatinsko cvetočo, ki je v splošnem po 7 din kilogram. Uvožene zimske salate je vedno dovolj na izbiro. Cene so precej stalne; salata je po 10 do 12 din kg.

Zdaj ljudje že precej posegajo po oranžah, medtem ko je kupčija z jabolki čedalje slabša. Naprodaj so že rdeče oranže, ki gredo najbolj v denar. Južno sadje v splošnem ni dražje kakor lani.

Trg je čedalje boljše založen z jajci. Po-

sebo mnogo jih je bilo danes in so bila doslej najcenejša v tej zemi. Najlepša so prodajali po 1.25 do 1.50 din, za 10 din si jih pa dobil že osem do devet. Pač pa je trg nekoliko slabše založen s perutnino, a tudi povpraševanja ni posebnega.

Z Jesenic

— Zvočni kino Radio predvaja v soboto in v nedeljo ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) vefilim »Bar pri Rdečem mlinu« (Moulin Rouge). V nedeljo ob 5. uri pop. in v ponedeljek ob 8. zvečer pa predvajamo vefilim »Kpetan Džek« s počim kowboyem Bobom Bakerjem. Med dodatki zabavni in domači kulturni film in vojni teatnik. Sledi »Anton Zadnji«.

— Sportni klub »Bratstvo« — Jesenice. Sportni klub Bratstvo na Jesenicah razpisuje za seniore in juniorje za nedeljo dne 16. februarja 1941 medklubski snuk na Markeljevi planini nad Jesenicami, s pričetkom ob 12. uri. Nastopno mesto na Kočni, cilj pri Savskih jamah. Proga je dolga 2500 m z višinsko razliko cca 400 m. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih SZSZ. Pravico nastopa imajo vsi verficirani tekmovalci klubov članov SZSZ, ter juniorji od 16. do 19. leta. Prijavnine ni. Prijave prejema do pričetka prireditve SK Bratstvo — Jesenice. Nagrade: Prvi trije plasirani seniore in juniorji prejmejo plaketa. Zrebanje nastopnih števil se vrši 1 uro pred pričetkom prireditve — SK Bratstvo.

— Knjižnica Kranjske Industrijske družbe je s 1. februarjem začela poslovati. Knjižnica šteje okoli 1150 zajetnih knjig najboljših slovenskih pisateljev in prevajalcev, ki se bo v doglednem času še znatno izpopolnila z novimi zvezki. Z ustanovitvijo knjižnice je K. I. D. spet napravila velik korak naprej v posledu širjenja prosvete med delovnim ljudstvom. Delavci in nameščenci se knjižnice pridno poslužujejo.

— Slabo obiskan sejem. Občajni sejem na dan sv. Valeline je bil letos zelo slabo obiskan. Svoje čase so na Valetinovo stale vzdolž Ruardovega trga in Kralja Petra ceste dolge vrste stojnic, nakupne z vsakovrstnim blagom. Ljudi pa se je včasih na semanji dan na Savi kar trilo. Letos pa je bilo le pod graščino postavljenih par stojnic, ki so bile zažene z nogavicami, predsoščili, slaščicami, igračami, južnim sadjem in drugo drobnarijo, ki jo je na Jesenicah še dovolj. Kurčija je bila slaba, ker ljudje kupujejo le tiste vrste blago, ki ga najbolj potrebujejo.

ŠAH

— Šahovski klub Radomlje je priredil v nedeljo 9. t. m. brzturni turnir, katerega se je udeležilo 17 igralcev, klubovih članov in gostov. Turnir je vodil g. Hren Lado, član C. S. K. iz Ljubljane. Prvo mesto si je priboril Jenko Metod s 14 točkami od 16 dosegljivih, izven konkurence pa gosp. Hren Lado, ki je prejel kot nagrado levo knjigo. Drugo mesto je zasedel g. Hari g Franc, tretje in četrto pa sta si delila g. Vrhunc in Zitko. Turnir je lepo potekel in bil v slozi zaključen. V nedeljo 16. t. m. pa pride gostovat v Radomlje ekipa dvoranske šahovske kluba, ki bo odigrala z Radomljani match na 8 deskah. Match bo kot trening za predstoječo prvenstveno tekmovanje. K borbi se vabilo vsi ljubitelji šahovske igre (tudi Kamnik in Vir). Igra se v salonu pri »Zlati kapljici« začetkom ob 15. uri.

Psihološki nasveti za srečo v ljubezni, službi in družbi...

Vsak je kovač svoje sreče, pa tudi nesreče. Za neslogo v vašem družinskem krogu morate smatrati odgovornim vedno in edino sebe. Sami ste krivi, če vas zapostavljajo.

Okolica želi priznanja! Postanite simpatični svoji okolici in ne bodite skopi z lepo besedo in pohvalo, ako jo želite pridobiti kot sredstvo vaše "sreče" in zadovoljstva. Vsak človek zahteva za svoje delo priznanje, kolikor bolj mu izkazuje to priznanje, toliko bolj točno in vestno bo izpolnjeval svoje posle. To velja zlasti v odnosu nadrejenega do podrejenega, zato možje, očetje, profesorji, učitelji, šefi, delodajalci in predstojniki vseh vrst, ne štedite s pohvalo. Ne glejte na onih, ki delajo za vas ter so od vas odvisni, le slabe strani, ne iščite na njih s pretrgano natančnostjo le napake in pogoške, ne pretirujte teh napak, ne delajte iz muhe slona, ne smešite in ne ponižujte svojih podrejenih, zlasti ne javno, v pričo drugih.

Žene, otroci, učenci, dijaki, vajenci, pomočniki ter nameščenci vseh vrst se trudijo in delajo za vas. Opazujte jih skrivaj pri delu! Vsi žele, da čujejo od vas kakšno besedo priznanja in pohvale. Zato ne govorite več, da je to njihovo delo le njihova dolžnost, ki ne rabi pohvale.

Tudi vam je prijetno, ko sprejemate priznanje za svoj trud. Kot človek, ki zavestno stremi k uspehu in sreči, morate vsem drugim vračati priznanje, posebno pa onim, s katerimi želite živeti v miru in harmoniji. Zapomnite si: vsakdo želi priznanje in pohvalo za svoje delo in trud, več bo to pohvale in priznanja, več bo skrbnega in ljubeznivega ter zadovoljstva opravljenega dela, več bo uspehov in sreče.

Skrbite sami s pravilnim odnosom do drugih, da postanete priljubljeni doma pri ženi in otrocih, v razredu med učenci in dijaki, v delavnici, trgovini in poslovnem lokalu med vajenci in pomočniki, v tovarnah med delavci in strokovnim osebjem, v pisarnah in uradih pri služiteljih in uradniškem osebju. Pa ne samo to! S priznanjem lahko dosežete priljubljenost pri ostalih ljudeh iz svoje okolice, pri sosedih, pri ljudeh, s katerimi prihajate v zasebnih in poslovnih zadevah v stik, pri vseh, ki lahko kakor koli vplivajo na vaše delo, uspeh, ugled, srečo in zadovoljstvo.

Zavedajte se, ako ste zapostavljeni in nepriljubljeni je krivda v vas samih. To so znanstvene ugotovitve našega večletnega proučevanja ljudi in psihologije sreče ter uspeha. Pri vsakem posamezniku odkrivamo na podlagi temeljitega študija njegove duševnosti, notranje vzroke neuspehov ter mu dajemo konkretne, samo za njegov specialni slučaj veljavne smernice.

Tudi vi lahko postanete srečni in zadovoljni, če boste dosegali uspeh na vseh življenjskih področjih s tem, da se boste ravnali po naših psiholoških navodilih. Ne spametni ljudje ne marajo upoštevati nobenega nasveta ter jim zato ni ne moremo pomagati. A kdor noče poslušati glas razuma, tega bo šele palica zle usode, nesreče, nepriljubljenosti in neuspeha izmordala.

„Pubertetna ljubezen“

V raznih oblikah ljubezni obstoje velike razlike, kajti vsak človek je poseben (individualni) zase in prav tako so svojevrsna tudi vsa njegova izražanja čustev ljubezni in simpatije. Tudi v različnih starostnih dobih človek različno izraža svojo ljubezensko razpoloženje in odnose.

Pubertetna ljubezen je polna močnega, elementarnega čustvanja. Podoben je nevihti, ki kipi in vre polna čustvene in primarno nagonne elektricitete. Po nevihti, po več ali manj le čustvenem in nagonnem izživljanju, potegne hladni veter in končno postane nebo zavestnega človeka jasno in čisto. Bolj so prej prevladovali in divjali nagoni in čustva v smislu naglih in nepremišljenih sprostitve napetosti, več je sedaj opazne skode, več je potem kesanja v zrelejši dobi.

Vredno pravilno obvladajte samega sebe! Zavedajte se odgovornosti do bližnjega in bodočnosti! Ne bodite brezbržen egoist, to velja zlasti za vas.

„Kdaj se naj poročim?“

Predajte odgovor pod oznako »Pubertetna ljubezen« in razumeli boste, da zakon, sklenjen v premladih letih, običajno ni urejen in srečen. Zakonska skupnost, sklenjena v mladih, viharjih letih, polnih še pubertetne poezije in vznemirjenosti nad novimi odkritji in opazovanji razumljive strastnosti, je pač najbolj podobna hazardni igri.

Omama mladostne ljubezni je v prvem trenutku spoznavanja in zbliznevanja nekaj čudovito levega in tajinstvenega. V njej leži nekaj vznemirljivega, neuporedljivega in veličastnega. Žal je ta divna poezija iskanja in končnega sozvočja, zelo kratka. Omamljenost in pljanost mladostne ljubezni hitro mineva, kajti življenje in resnična stvarnost sta močnejša od sanj. Od mladostne ljubezni ostanejo v vseh slučajih le prijetni, ali ob nepravilnem postopku tudi težki spomini. To je izgubljeni raj pred vrati spoznanja resničnega življenja.

Dobro morate vse to premisliti, ako hočete pravilno razumeti... Fant, ki se poroči v vznemirjenosti mladostne poezije prehaja v novi življenjski skupnosti v realnost in kmalu ve, kaj je s tem izgubil in kaj dobil. Sreča v zakonski skupnosti zahteva neko predhodno starost in življenjsko izkušnost in to zlasti od moškega. Zato prva mladostna zaljubljenost ne sme nikdar imeti moč nesče, kar bi vezalo obojestransko bodočnost.

Več bomo o tem razpravljali v posebni knjigi o »Psihologiji ljubezni in življenjski sreči«, ki bo še letos izšla.

„Za srečo“

Nahajate se v sporu s svojo notranjostjo. To se jasno očituje iz vaše pisave. Vaši odnosi do drugih so neurejeni. V splošnem je vaša notranjost polna nejasnosti, neurejenosti in neuravnovesnosti. Vse to pa čisto prirodno izliva spore in motnje v odnosu do drugih.

Vidi se tudi vaše neznanje polskanja pravega odnosa do drugih, kakor tudi neznanje pogoditve pravega trenutka ter pravilnega reagiranja. Preglejte vse, kar smo do sedaj na uvodnih mestih razpravljali, pogledajte se dan za dnem v to, dokler končno ne boste zadeli in razumeli bistvenost tega vprašanja. Obeta se vam možnost

lepše bodočnosti, le vztrajne volje je treba. Vaja dela mojstra!

„Vijolica“

Prevelika občutljivost v obnašanju. V zvezi s tem tudi precej vidna trmoglavost. To sta vaši najnegativnejši lastnosti, ki nikakor ne delujejo blagotvorno na vas kot osebnost in ne na vaše odnose do okolice.

Ste v letih, ko morate narediti obračun sama s seboj ter resneje misliti na graditev svoje življenjske poti.

„Pomagajte!“

Rešitev vaših težav leži ne samo v takojšnji izpremembi okolice, temveč v sprejetju popolnoma novih življenjskih odnosov na osnovi naših načel uspeha in sreče.

Sodeč po vašem rokopisu, bi se mnogo vaših potez značaja dalo popraviti, ker v osnovi in bistvu imate vendar mnogo lepih lastnosti in vrtil, ki bi se s pravilnim treningom in nego lahko razvile do zavirljive višine.

Dana vam je možnost popolne preusmeritve svojega življenja in vaše notranje prepovedi, kar vam bo prineslo uspeh na vseh področjih.

„Sisak“

Izgleda, da se hoče ta oseba bolj igrati s čustvi, kakor pa čustvovati. Ona predstavlja tip ženske, ki zna zelo lahko priti v srce, še lažje pa ga zapusti, ker ji kot osvobodilo ni več zanimivo. Torej vsa zadeva ne zasluži resne pozornosti.

„Ptuj“

Njegova inteligenca je na višini, le vztrajnost in odpornost ni. Zelo lahko se ogreje za to ali ono osebo, a čim ne najde takoj pravega odziva, se ohladi in odčuti ter izraža ljubeznivost le z zunanjo formo vljudnosti.

„Midva“

Med vama se ne more najti mnogo skupnih črt in potez. Vprašanje je, če bi se kljub sedanjim dobri volji v toku življenja res našlo kakšno globlje področje vztrajne povezanosti.

Nesreča deklet leži pogosto ravno v tem, da se preprosto vržejo v vrtnice trenutnih čustev, ne da bi poslušale glas razuma. Potem pa ni čudno, če je noč za nočjo blazina nesrečnega dekleta mokra od solz. Mislimo, da nas razumete!

„Kratek nasvet“

Konkreten nasvet želite, usrečamo vam: 1. Ne dajate preveč svobode vaši fantaziji in lučim. Bredka izkušnja iz ne-

давne preteklosti vas opozarja, da morate nove odnose motriti realneje in treznejše. 2. Zavzemite odnos pasivnega pričakanja nadaljnjega razvoja in mislite trezno.

„Nesrečna“

Ne jemljite vse zadeve tako tragično. Ni to nič posebnega. Vsi smo doživljali razočaranja v prvi ljubezni. Glejte na preteklost z očmi pametne in preizkušene deklice. Kar je bilo, je minilo. Sedaj morate začeti novo, pametnejše življenje, ki se v novi lepoti odpira pred vami.

„Obupan“

Po vseh izgledih so vaše težave prehodnega značaja. Težko je živeti brez zaupanja in lastne sile. To samozaupanje daje moč in ustvarja ono, kar je najvažnejše, to je čustvo sigurnosti, stalnosti in uravnovesitve. Zato se držite naših pisanih navodil in samozaupanje se vam bo povrnilo.

„Kdo je kriv?“

Vaših sedanjih težav ni nihče neposredno kriv. To so običajne pojave življenja, ki izhajajo iz onih slučajnosti, ki prinašajo po neki zakonitosti temu srečo, onemu pa težave in neprimike... Vzemite vse kakor je in glejte v tem le neko potrebno zlo. Jena, sovrastvo, žalost, obup in silne negativne lastnosti, položaj le še poslabšajo. Končno se vse to še lahko pretvori v pozitivnost.

„M. J.“

Mnogo zavisti od vas samih in vašega reagiranja na vse te pojave. Ako boste padali v obup in depresijo, tedaj boste po lastni krivdi izgubljali trdna tla pod nogami. Izgubljali boste zadnje ostanke svojih sil. Zato bodite pametni in reagirajte s stoletno mirnostjo. Mislite na Aristotela! Če ne boste padali iz ravnotežja, potem se bo še bolj jalača vaša odpornost in vaša moč pride do lepšega izraza.

Ostali

V kratkem pridete vsi na vrsto, prosimo, da povpite.

Navodila dobite v »Slov. Narod« od 18. januarja 1941.

Naslov: Uredništvo »Slov. Narod« psihološki nasveti, Ljubljana, Knafljeva 5.

Psihološki nasveti Kupon št. 10

Bolezni in zdravljenje psov

Iz predavanja dr. Janka Korena, ki utegne zanimati vse naše ljubitelje psov

Ljubljana, 15. februarja
Strah vsakega gojitelja in ljubitelja psov je pasja kuza. To je akutna, nalezljiva bolezen, ki napada predvsem mlade pse, pa tudi starejše. Prenaša se s posrednim ali neposrednim dotikom bolnega psa z zdravim. Od dneva okuženja do izbruha bolezni preteče navadno 3 do 7 dni. Pes je v začetku bolezni žalosten, od časa do časa ga stresne mrzlica. Bolzen se pojavlja v več oblikah, in sicer posamezno ali v kombinaciji. Razlikujemo pljučno, črevesno, živčno in kožno obliko. Vsaka oblika ima svoje tipične znake. Znaki pljučne oblike so izcedek iz nosa in oči, slaboten kašelj ter pospešeno in oteženo dihanje. Pri črevesni obliki se pojavijo pomanjkanje teka, pogosto bruhanje ter močna in smrdljiva driska. Pri živčni obliki postane pes popadljiv in razdražljiv, dobiva krče, skripelje z zobmi in z gobca se mu cedi slina. Pes se vede kakor stekli pes. V takem primeru je previdnost na mestu. Psa je treba zapreti v prostor, kjer ga je mogoče brez nevarnosti opazovati. Če se stanje ne poslabša v nekaj dneh, je skoraj gotovo izključena steklina in je le živčna oblika pasje kuge po sreči. Tako bolni psi se dajo zelo težko ozdraviti, do čim se dosežejo prav lepi uspehi pri zdravljenju črevesne in pljučne oblike pasje kuge, če je pomoč pravočasna. Dobro začetno sredstvo proti tej bolezni je bilo posebno angleško cepivo, katerega pa v sedanjih razmerah ni mogoče dobiti.

Zivčni obliki kuge je precej podobna steklina, katero povzroči le ugriz ali poškodba od stekle živali. Napačno je misljenje, da pes steče zaradi jeze, vrčje ne ali bolečine. Od okuženja do izbruha poteka 12 do 14 dni, srednji rok je 3 mesece, lahko pa poteka tudi leto dni, da se pojavijo prvi znaki bolezni. Bolni pes postane muhasta, neposlušen, se skriva in je nemiren. Ti in podobni znaki trajajo 3 do 4 dni. Po tem času postane pes razdražljiv in popadljiv, posebno proti tujim ljudem in psom. Pes ne jesti običajne hrane, pač pa hlastno požira neprebavne predmete, kakor čunje, kamenje, les in slino. Kmalu se opazi, da le s težavo požira. Ne more požreti niti lastne sline, ki se mu cedi v kurkih iz gobca. Preskuša premagati vse ovire in pobegniti. Ima povečano glavo in povečan rep. Stekline oč. iz gobca se mu cedi slina. Popada vse, kar mu pride naproti. Stadiju popadanja sledi stadij smrti. Po zakonskih predpisih je treba vse pse, ki jih je popadel stekli pes ali so prišli s steklim psom v dotik, takoj pokončati. Sumljivega psa mora opazovati strokovnjak.

Ob kužnih boleznih je treba omeniti še pasji tifus. Od kužnih bolezni je omejitelj predvsem bruhanje, ki ima raznovrstne vzroke. Pri gastritisu je bruhanje celo koristno. Če bruhanje le noče prenehati, je treba dati psu 1 del dobre črne kave in kamilice čaj. Da pes ne bruha med vožnjo v avtomobilu, mu je treba dati eno ali dve tableti peremesina. Če izvira bruhanje iz vnetja želodca, je potreben post in nato dijeta. Najboljši način zdravljenja črevesja je temeljito izpiranje črevesja in želodca. Bolje kot ricinus je ribje olje za odpravo zarot. Včasih pomaga tudi razmočeni kruh.

Za mladega psa so pogosto usodni črevesni zajedalci, predvsem trakulje in gli-

ste. Česen vedno ne zadostuje in na pomoč mora priti kamala in silni preparati. Lovski psi trpe zaradi kroničnega nosnega katara. Psi odpove nos, v katerem je najti mikroskopično jaskaste tvorbe, ki so jajčica zajedalca, živečega v nosni votlini psa. Učinkovito sredstvo proti raznim zajedalcem je inhalacija raznih eteričnih olj.

Kožne bolezni, v prvi vrsti ekcemi, se dajo včasih hitro ozdraviti, včasih pa je potrebno tudi večmesečno zdravljenje kože same ali pa celoga organizma z injekcijami in vitaminskimi preparati. Bolhe in druge kožne zajedalce preženemo s kopoljo 2 do 3% kreolinske raztopine.

Lovski psi večinoma obolijo na obeh. Pes se začne solziti. Če pomoč ne pride ob pravem času v obliki obkladkov in tuširanja, se obrne gornja in dolnja velka nazonter, stasoma pa se razvije čr na rožnici.

Nekoliko redkeje je bolezen ušesa, ki ga najpogosteje povzroči kakšno tuje telo v ušesu. Ostraniti se mora povzročitelj vnetja in nastali izcedek. Če se to doseže, ni treba perianskega balzama niti drugih čudodelnih masti.

Močno se greši pri zdravljenju ran. Rana se uspešno cel, če je očistena, suha in na miru. Rana ni pripravljiva izpirati. Ko smo rano dobro osušili, jo lahko namazemo z ribjim oljem, nikakor pa ne z vazelinom. Ranjeni del telesa naj bo čim bolj v miru. Na svežem zraku in zmernem soncu se poleti rana hitreje celi kakor pod povojem.

Iz Celja

—c Zanimiva »odna razprava, Celjska«
»Nova dobac poroča Na okrožnem sodišču v Celju se je v ponedeljek zagovarjal 21letni Wilfried Hoffmann s Teharja, sin pokojnega ravnatelja Hranilnega in posojilnega društva v Celju in praktikant v Westnovo tovarni. Hoffmann, ki je po lastni izjavi blagajnik celjskega Kulturbanda in član Atletičkega kluba v Celju, je lani v začetku leta prejel od sedaj odsotnega celjskega veletrgovca Wernerja Stigercja važne dokumente in jih nato shranil doma pri služnici, kjer je oblast pozneje tudi našla omenjene dokumente. Hoffmannu so aretirali lani 9. februarja, pozneje pa so ga začasno izpustili na svobodo. Okrožno sodišče je obsojilo Wilfrieda Hoffmanna po § 114-1. k. z. na 1 leto zapor. Njegov zagovornik dr. Valter Riebl je prosil, da bi sodišče začasno izpustilo Hoffmanna na svobodo, češ da mora izročiti svoje blagajniške posele pri celjskem Kulturbandu. Izjavil je, da osebno jamči za Hoffmanna, da ne bo pobegnil. Sodišče pa je odločilo, da mora Hoffmann takoj v zapor.

—c Umetniška razstava slikarjev prof. Stane Kregarja in Maksima Sedeja ter kiparjev Karla Futriha, in Zdenka Kalina, članov Kluba neodvisnih v Ljubljani, ki je nameščena v mali dvorani Celjskega doma, bo odprta samo še v nedeljo 16. t. m. V nedeljo ob 11. bo imel razstavljalec Stane Kregarj vodstvo po razstavi. Opozarjamo občinstvo, da si ob tej priliki v čim večjem številu ogleda to lepo, zanimivo in visoko kvaliteto razstavo.

—c Bolezni večer priredita prava solesalca ljubljanske operne baleta, Erna Moharjevi in Boris Pilato v četrtek 20.

Križanka

1	2	3	4	5	6
		7	8		
9	10	11			12
13				14	
15		16		17	
	18	19			
20				21	22
23				24	
25		26	27	28	
		29		30	
31				32	

Pomen besed

Vodoravno: 1. češki ljudski sodnik (Li-bušin oče), 4. del telesa, 7. puščava v Arabiji, 9. vrsta pesnitve, 11. vodna žival, 12. veznik, 13. nepošten človek, 14. rastlinsko steblo, 15. kem. znak za prvine, 16. madžarsko moško ime, 18. razčlenitev, 20. vrsta tkanine, 21. osebni zaimsek, 23. sapa, 24. vladar, 25. veznik, 26. glasbena nota, 28. povratni zaimsek, 29. predpotopna žival, 31. mesto v južni Franciji, 32. gora v Karavankah.

Navpično: 1. grški otok, 2. osebni zaimsek, 3. veznik, 4. gora na Primorskem, 5. predlog, 6. ena od treh Park, 8. mirna udanost v usodo, 10. ogrski kraljevski namestnik, 12. grška reka, 14. predlog, 18. kraljevi prislov, 17. družinski član, 19. svojilni zaimsek, 20. vrsta pesništva, 22. žensko ime, 26. časovna enota, 27. češki skladatelj, 29. osebni zaimsek, 30. kazalni zaimsek.

Rešitev križanke, objavljene prejšnjo soboto

Vodoravno: 1. sova, 5. iris, 9. emir, 10. Vega, 11. Meran, 13. ep, 15. San, 16. do, 17. med, 19. Rus, 20. semafor, 21. Bes, 22. kar, 24. Ik, 25. tam, 27. ki, 28. sonet, 30. Aron, 32. Kola, 34. Kama, 35. Apel.

Navpično: 1. sedem, 2. om, 3. vim, 4. Ares, 5. Ivan, 6. Ren, 7. Ig, 8. Samos, 12. ramazan, 14. pesek, 16. durak, 18. des, 19. Rok, 21. bivak, 23. rival, 25. tona, 26. Meka, 28. som, 29. top, 31. Ra, 33. le.

Iz Kranja

— Lutkovno gledališče v Narodnem domu bo priredilo jutri v nedeljo ob 15. uri v posvetovalnici igrice »Gašperček junaški čin« v 6. slikah. Predprodaja vstopnic bo od 11.—12. ure istotam. Starši, pripravite z obiskom predstave svojim malčkom prijetno zabavo. Vstopnina običajna.

— Kino »Narodni dom« predvaja ob običajnih urah dvojni program. Na sporedu sta filma: »Pet milijonov išče dediča« in »Zapuščena žena«.

— Tudi v Naklem so smučali. Ugodne snežne razmere pred odjugo so omogočile v okolici mesta številne smučarske prireditve, da tega ne pomnimo že več let. V Naklem je aglini SK Slovan priredil smučarske tekme v teku in skokih za klubsko prvenstvo, ki so prav lepo izpadle in se jih je udeležilo 21 tekmovalcev. Klubski prvaki v teku in skokih je postal Rejc Andrej. Dobro so se plasirali še Savojci Vinco in Korenčan Zdravko, v skokih pa Traven Franc in Smerkar Ivan. Lepi prireditvi je prisostvovalo nad 200 ljudi. Prvoplasmirani so prejeli lepa praktična darila.

— Nenavaden lov polje. Ko sta se sredi tedna mudila dva stražnika na mali Rupl, se je nenadoma tik njiju z velike višine spustil skobec na bližnjo kozo in jo skušal ugrabiti. Presenečena stražnika sta se takoj znašla in hitro planila na grabeljivo ptico in res se jima je posrečilo, da sta jo ujela povsem nepoškodovano. Roparica je tako svojo drznost in to celo pred stražniki morala plačati s svobodo. Kot vedno pa je tudi ta nenavadni lov povzročil spor, kajti eni trdijo, da je ujeta ptica skobec, zopet drugi pa da je pravi sokol.

— Kino v Strazišču predvaja samo drevi in jutri ob 20. uri trojni spored izbranih filmov: »Kralj sporta«, »Tatovi zlata« in »Bela suznja«.

— Kdo je odgovoren za plazove s celkvene strehe? Če pri prejšnji odjugi se je primerilo, da so plazovi s cerkve ogrozili promet in je celo v dveh primerih prišlo do večjih poškodb na imetju in k sreči ne tudi na oseh. Ko so se oškodovanci obrnili za povrnitev škode na župnišče jih je to napotilo na občino, občina pa jih je zopet zavrnila. Javnosti je seveda vseeno, kaj je vzrok otepanja oškodovancev s strani občine in župnišča. Zanimaja pa se javnost tembolj za dejstvo, da cerkvena streha nima strešne zaščitne ograje in da ni nikdar poskrbljeno za očiščenje strehe kljub policijskim predpisom, ki veljajo menda za vse enako. Sedaj so merodajni stvar uredili tako, da so nabili na cerkev table, s katerimi se obvešča občinstvo, da je prehod ob cerkvi prepovedan. Toda stvar s tem še ni rešena, kajti sneg bo še vedno drsel s strehe in uničeval imovino sosedov kot je bilo dosedaj in možno je, da bo prišlo tudi do človeških žrtev a takrat bo že opravičilo držalo, saj so pritrjene table. Izigravanje predpisov je slab nauk ljudstvu.

— Od doma je pobegnili. Starši so prijavili policiji, da je odšla od doma neznanokam Velikonja Rozalija. Mlado deklet je bilo oblečeno v sivo krilo, roza jopico, na glavi pa je imelo modro ruto. Komur bi bilo znano, kam se je deklet napotilo ali kje se zadržuje, naj javi staršem na Hujah št. 37 ali mestni policiji.

— Porazen obisk koncerta. V sredo je priredilo UJMA koncert mladinske klavirske glasbe, ki se je vršil pri skoro prazni dvorani, saj je bilo navzočih le nekaj nad 50 poslušalcev. Res je, da je bil koncert prirejen v malo ugodnem času, toda to še ni opravičilo za škandalozen poset, saj imamo priliko videti dovolj občinstva in oficijelnih zastopnikov na drugih prireditvah.

— Sportni klub »Savica« priredi v nedeljo dne 16. t. m. ob 2 uri popoldne v vseh prostorih restavracije na Šmarjeti gori — sportno rajanje. Igra priznani Sokolski jazz iz Strazišča. Vstopnina din 5.—. Ples prost. Prireditve se vrši ob vsakem vremenu.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

**Zagonetka smrti ruskega carja Aleksandra I. in meniha Fedorja Kuzmiča
še zdaj ni pojasnjena**

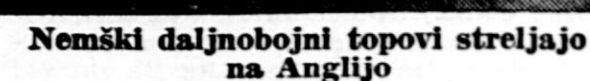
Tako so torej zrli na krinolino črnogle-
di, ki so bržkone imeli že davno za seboj
čase, ko jih je suštenje takšne narahljane
krinoline nekje v somračnem parku bolj
ogrelo, kakor kozarec vina v vinski kleti.
Včasih pa je bila taka krinolina nekaj ne-
preccenljivega — čim širša, tem lepša in

»In tega vam tudi ni povedal, da sem ga nekoč obvarovala šolskega zapora, karcera?« je vprašala, toda zdaj gospod inženir ni več čakal, rajši jo je pobral v družbo gospodov.

Gospodje profesorji iz preteklega stoletja so imeli veliko manj razumevanja za čustvena razvzpetost svojih varovancev kakor njihovi kolegi današnjega časa. S stroгим očesom, ki je videlo v še tako skrite kotičke, so bedeli nad njihovo pravnostjo, pozabljajoč ali pa se predobro spominjajoč, da so tudi sami nekoč uživali sladkosti poletnih večerov, seveda ne v družbi slovarjev ali matematike. In eden izmed tistih zakrknjenih stražnikov dobrih npravi se je zdaj bižal. Celotni položaj se je zdel strateško docela izgubljen, zakaj Janko ni mogel več neopaženo zbežati: »Joj, to bo karcer...« je vzkliznil neareknit, toda Marinka je rešila položaj: »Škrite se pod mojo krmino! Janko!« je posepetala in privzdignila krmino. Ko je stari gospod prišel do Marinke, je stala tam sama in se igrala z majčkenim dež-

In stari gospod je capljaj naprej kot poztvovalen stražnik
Ko se je gospodična Marinka prepričala, da ni več nevarnosti, je privzdignila krinolino in počepetala:

»Lahko pridejte ven, Janko, je že odšel«
Janko je zlezel iz šuštetih volančkov, toda do smrti ne bo nihče od njega izvedel, kako mu je bilo v tem skrivališču in o čem je razmišljal. Morda je študiral konstrukcije poselnega zvona krinoline, ki mu je bila pozneje vzor za drzne oboke železnih mostov, ki jih je gradil tako odlično, da je po njih zaslovel kot strokovnjak. Vselej pa se je otresal, kadar ga je stara mama v šali spomnila na to neobičajno rešitev pred šolskim zaporem, ki pa ni bila ostra, da bi obe dami, starajoča se prva ljubzen in mlada gospa, ne postali pozneje dobri prijatelji.

In stari gospod je capljaj naprej kot poztvovalen stražnik
Ko se je gospodična Marinka prepričala, da ni več nevarnosti, je privzdignila krinolino in počepetala:

»Lahko pridejte ven, Janko, je že odšel«
Janko je zlezel iz šuštetih volančkov, toda do smrti ne bo nihče od njega izvedel, kako mu je bilo v tem skrivališču in o čem je razmišljal. Morda je študiral konstrukcije poselnega zvona krinoline, ki mu je bila pozneje vzor za drzne oboke železnih mostov, ki jih je gradil tako odlično, da je po njih zaslovel kot strokovnjak. Vselej pa se je otresal, kadar ga je stara mama v šali spomnila na to neobičajno rešitev pred šolskim zaporem, ki pa ni bila ostra, da bi obe dami, starajoča se prva ljubzen in mlada gospa, ne postali pozneje dobri prijatelji.

To je nekaj splošnih bežnih misli iz elaborata prof. Mužiniča. Podrobnosti zgodovinskih dogodkov ne moremo — iz razumljivih razlogov — objaviti. Varna je Mužiničeva zaključna misel in nasvet, da v letošnjem letu miru in svobode pojačamo kulturno in narodno delo, da bomo čim lažje preživel naslednje dve leti. V vseh slojih je treba gojiti čvrsto zaupanje v zvezniško skupno odpornost in moč naroda, da bo po nepriključnih in izkušnjah 1942.-1944. prišla — zlasti za južne Slovence — nova doba blagostanja, razvoja in napredka.

V tolažbo nam je lahko, da se ne sovra-
žijo samo ljudje, temveč da vlada sovra-
štvo tudi med rastlinami. Naravoslovci po-
znajo rastline, ki ne morejo živeti druga
poleg druge, tako da lahko govorimo o
nekakšnem nepremagljivem odporu v kra-
jevstvu rastlin, kakor ga vidimo pogosto
pri ljudeh. Tako čutita medsebojni odpor
figovce in ruta, močnejši je figovec, kajti
ruta se v njegovi bližini vedno posuši.

Naravoslovec Wilderon je opazoval to
razmerje tudi pri mnogih drugih rastlinah.

Ugotovil je, da ne moreta rasti drug po-
leg drugega oves in srpek (ruski srpuha),
dalje lan in hrastavec ali mlečnik. Takih
primerov iz kraljestva rastlin bi lahko na-
šteli še več. Zelo znana je tudi akcija, ki
ne trpi pod seboj mnogih rastlin.

Dr. Alojzij Rant:

Mestni pogrebni zavod, dr. Adlešič in jaz

Da bo javnost točno in pravilno poučena o važnem poglavju ljubljanskega občinskega gospodarstva

Ljubljana, 15. februarja
Z ozirom na članek, ki ste ga priobčili v »Slov. Narod« št. 3 dne 4. januarja 1941 na 7. strani v 1., 2. in 3. stolpcu pod naslovom »Dr. Alojzij Rant: Mestni pogrebni zavod, dr. Adlešič in jaz« in s podnaslovom »Da bo javnost točno in pravilno poučena o važnem poglavju ljubljanskega občinskega gospodarstva«, Vas prosim, da izvolite v smislu čl. 26 zakona o tisku objaviti v Vašem cenjenem listu na istem mestu in z enakim tiskom naslednji uradni popravek:

Ker je mestna občina ljubljanska dala avtorju članka priliko, da pri sodišču utemelji vse svoje trditve, ne bom popravil njegovih podrobnih trditvev v tem članku. Ker bi pa nekatere trditve g. dr. Alojzija Ranta vendar morda preprečile kakšnega lahkovernega in slabo poučenega ljubljanskega občana, zato sem prisiljen, da ovržem vsaj največje, senzacionalno odkritje g. dr. Alojzija Ranta glede gospodarstva v Mestnem pogrebnem zavodu.

Iz računa upnikov in računa dolžnikov ugotavlja g. dr. Alojzij Rant po računskih zaključkih leta 1935/36 in 1938/39, »da sta bila računa upnikov in dolžnikov v letu 1935/36 uravnovešena, česar za leto 1938/39 ne bi mogli trditi, saj gre tu za ogromno diferenco 1.800.000 din.« K tej svoji senzacionalni ugotovitvi pa g. dr. Alojzij Rant dostavlja: »Tu nekaj ni v redu in se na podlagi računskih zaključkov ne da ugotoviti.«

Drugače zelo gostobesedni, obširni in na široko razpravljalni g. dr. Alojzij Rant je svojo tako velikansko, senzacionalno, ki sega v milijone, tukaj zares odpravil čudovito naglo kar z dvema kratkima stavkoma.

Zato seveda, ker g. dr. Alojzij Rant sam dobro ve, da je ta njegova milijonska bomba tudi popolnoma prazna. Kakor bi namreč g. dr. Alojzij Rant več razpravljal o tem svojem strahotnem odkritju, bi se vse njegovo odkritje razblinilo v nič.

Če račun upnikov iz zaključka 1938/39 s saldom 1.901.317,70 din (v letu 1935/36 pa samo 318.780,25 din) vsebuje namreč tudi hovo posojilo pri SUZOR-u v znesku 2 mil. din, ki je pa do računskega zaključka že zmanjšalo za prve anuitete. Na ta način je seveda za vsakega bralca dovolj razumljivo pojasnjena senzacionalna razlika v višini 1.800.000 din.

Tudi g. dr. Alojzij Rant bi bil lahko to svojo senzacijo tako na kratko in popolnoma preprosto sam pojasnil, toda to pojasnilo ni šlo v njegovo korist, ker bi bil moral s tem načeti tudi zanj neprijetno vprašanje, kako je bilo v tistih časih z razumevanjem posojil in kako je bilo v njegovem času na magistratu s kreditom mestne občine ljubljanske.

Zelo prijetno se bere v članku g. dr. Alojzija Ranta njegovo mnenje, da so s tem, ko je državna krajevna kontrola pregledala letne zaključke in razrešila odgovornosti in dala razrešnico njemu kot načelniku finančnega oddelka in tedanjemu županu, izpodbila tla kakršnokoli kritiki o dobrem ali slabem gospodarstvu. Vsa javnost, ki se peča s komunalnim vprašanjem, prav dobro ve, da državna kontrola pregleda samo pravnost računov, če so za zneske, ki so bili izplačani, potrdila pravila, nikdar pa državna krajevna kontrola s svojo potrditvijo računskih zaključkov ne ugotavlja, če so bili izdati zneski res potrebni in umestni, ter nikdar ne odloča, če so bili z gospodarskega stališča ti izdatki tudi zadostno utemeljeni. Državna krajevna kontrola se nikdar ne spušča v raziskovanje izdatkov, saj marsikateri izdatki za skrbnega gospodarja pomenijo lahkomišelnost in upravljanje javnega denarja, čeprav je isti izdatek za slabega gospodarja še sprejemljiv. Kar se sedanje mestne uprave tiče, ji tudi najbolj kritična stran občanov ne more očitati razsipanja občinskega denarja, pač se je pa že marsikdo pritožil zaradi skrajno skrbnega varčevanja in štednje, ki nam jo nalagajo predpisi višjih oblasti in v prvi vrsti seveda naša vest.

Tako sem prišel prav v bistvo izvajanja g. dr. Alojzija Ranta. Ljubljanska javnost je namreč že prav dobro poučena, kako je bilo z varčevanjem za časa g. dr. Alojzija Ranta tudi v Mestnem pogrebnem zavodu. Po načelu dobrega gospodarstva je novi upravni odbor pogrebnega zavoda dosel pravi čeden prihranek tudi pri izdatkih za službenke plače. Pri tem pa mo-

ram popraviti zmotno mnenje g. dr. Alojzija Ranta, ki misli, da so se morali zvišati izdatki za nadure, če so bili znižani stroški za plače. Res je namreč, da se stroški za nadure niso povečali, čeprav je novi upravni odbor skrčil število uradnikov od 6 (predvidenih je bilo celo 7 uradnikov) na samo 3 uradnike, temveč so se tudi izdatki za nadure znižali za okroglih 26.000 din na leto. Zelo značilen je tudi prihranek pri spremljevalnih pogrebih, saj samo ta postavka izkazuje na leto 77.000 din prihranka. Ze te postavke, ki jih je drugačnega gospodarstva vajeni g. dr. Alojzij Rant smatra za nemogoče, gotovo dovolj nazorno kažejo razliko med sedanjim varčevanjem in tedanjim gospodarjenjem.

Če pa hočemo dobiti pravilno sliko o sedanjem zares skrbnem in o tedanjem gospodarstvu, ne smemo pregledati zneska 102.000 din, ki je bil za časa g. dr. Alojzija Ranta v razmeroma kratkem času v Mestnem pogrebnem zavodu porabljen za različna popotovanja po lepi Jugoslaviji in zanimivem inozemstvu za nakup blaga, za nakup konj, za ogled avtofurгона, za nakup krst in za prevzem krst ter še posebej za osebno plačilo računov za krste in blago, za prevzem avtofurгона, za ogled mrliških vež ter za razne posebne nagrade. Sedaj je seveda vse to mogoče brez posebnih popotovanj na kak način, ki se ga poslužujejo tudi naši trgovci in drugi podjetniki. Tako sedaj tudi ni treba več naročati prvorazrednih krst v drugi banovini, saj jih sedaj pri višjih cenah lesa izdelujejo lepše in cenejše naši obrtniki — ljubljanski davkoplačevalci. Med razumi, ki jih je našla sedanja uprava pogrebnega zavoda, so tudi prav čedni zneski, ki jih je prejšnja uprava plačevala za velike reklamne oglase, sedanja uprava pa pač nikomur ne želi, da bi postal odjemalec — pogrebnega zavoda.

Sicer so pa ljubljanski davkoplačevalci imeli sami primerno sodo o gospodarstvu pri Mestnem pogrebnem zavodu. Ko je bilo leta 1935 sklenjeno, da se zgradi mrliška veža za 1.200.000 din, je tedaj ponudnik, ki je imel dobiti delo, zahteval, da mu mora mestna občina ljubljanska ob zaključku pogodbe izročiti na lastne stroške zastavno listino na eno svojih nepremičnin v vrednosti 3.000.000 din s poročitvom, da se ta zastavna pravica na dotično nepremičnino vknjiži na stroške mestne občine ljubljanske. Za današnje razmere, ko smo vjeni na občini dela oddajati in izvršena dela v redu in takoj pošteno plačati, bi bila taka zahteva popolnoma nerazumljiva in nečuvna.

Ta primer pač dovolj prepričljivo dokazuje, da celo podjetniki, ki so se trdo borili za doseg razpisnega dela po razmeroma nizki ceni — saj žale stanejo trikrat toliko, — niso imeli zaupanja, da bodo po redni poti prišli do svojega denarja, temveč so morali za zagotovilo svojih terjatev zahtevati hipoteko kritje v breme mestne občine ljubljanske.

Komur ne zadostujejo ti dokazi, naj jih dopolnijo še zanimivi sklepi, ki jih dokazuje, kako so tedaj upravni odborniki Mestnega pogrebnega zavoda sami gledali na gospodarsko stanje zavoda.

Dne 24. junija 1933 je bilo sklenjeno, naj se poleg rednega inkasanta nastavi še poseben izterjevalec — specialist, ki naj bi izterjeval zastale, neplačane, delne zastave in zato že dvomljive zavodove terjatve. Ta specialist je res specialiteta tedanjih časov, ki se po mnenju g. dr. Alojzija Ranta odklikujejo z dobrim gospodarstvom na magistratu.

Dne 5. septembra 1933 je bila zelo zanimiva debata o proračunu. Njen zaključek je tak, da se dotacija mestni občini ljubljanski za pokojninski fond v proračunu za leto 1934, ne vstavi, ker plačila te postavke finančne razmere ne dopuščajo. Dne 21. junija 1935 pa sejni zapisnik pravi: »Rentabilitetni račun za mrliško vežo kaže, da Mestni pogrebni zavod ne bo mogel iz lastnih dohodkov amortizirati predvidene izposoje glavnice in se bo moral lastni amortizacijski primanjkljaj za 80.000 din kriti iz kakšnega drugega fonda.« K temu sklepu moram pripomniti, da je bilo sklenjeno za pogrebe iz nameravane mrliške veže uvesti še posebne poviske in pristojbine, navzile podraženi pogrebom, bi se pa tedanja mrliška veža ne bi bila mogla amortizirati ter bi primanjkljaj moral plačati kak drug mestni sklad.

Dne 21. junija 1935 je pa tedanji upravni odbor še sklenil: »Ugotovi se, da z ozirom na slab gospodarski položaj zavoda in potrebe velikih odpisov neizterljivih terjatev za pogrebe, se Mestni pogrebni zavod ne more obremeniti s posojilom zgradbo mrliške veže in naj mestna občina ljubljanska sama najame in amortizira to posojilo, oziroma naj mrliško vežo zgradi mestna občina ljubljanska, le organizacijo obrata mrliške veže in upravo bi prevzel Mestni pogrebni zavod.«

Ta natanko po zapisniku citirani sklep je bil storjen pol leta pred nastopom sedanje mestne uprave ter menda vendar dosti jasno priča o tedanjem gospodarskem stanju. Če pravilno sliko pa dopolni še primerjava s sedanjim stanjem, ko je Mestni pogrebni zavod brez oklevanja prevzel posojilo v znesku 3.500.000 din in se obvezal, da bo vso anuitetno službo prav zaradi sedanjega dobrega gospodarjenja lahko mirno izpolnjeval, ne da bi bil ljubljanski davkoplačevalci pri tem kakorkoli posebej obremenjeni, pač pa uživajo še celo 10% popust pri pogrebih z žal.

Večkrat je bilo prej sklenjeno in zahtevano kot pogoj, da se prične zidati mrliška veža, naj mestno poglavarstvo ukrene vse potrebno za prepoved polaganja mrtvih po privatnih stanovanjih ter ukinitve vseh privatnih mrtvašnic. Vseh teh odredb sedanji upravni odbor ni smatral za potrebno, ker želi ljubljancem pustiti njih svobodno voljo pri tem vprašanju s prepričanjem, da se bodo, ko odpadajo še nekateri res nesodobni in neutemeljeni pomisleki, vsi radi posluževali naših žal, kakor je to po drugih mestih, kjer nikomur več ne pride na misel, da bi umrlega svojca zadrževal doma v stanovanju, čeprav to ni prepovedano.

Dne 6. majnika 1932 je pa Mestni pogrebni zavod kupil baje zgodovinsko slavni šestdesetletni avto Panhard, ki je s popravili in novimi gumami veljal 72.110 din. Avto so kupili za prevoz guhovščine v mrliško vežo znatno prej, preden so jo sploh začeli zidati. Dosednje tedanjemu gospodarjenju pa je na sejni 19. decembra 1933 obveljal sklep: »Skleni se ponuditi šestdesetletni avto Panhard mestni občini ljubljanski v nakup. Ta avto je bil kupljen in prenovljen za vožnje guhovščine k pogrebu iz nove mrliške veže, kar po dograditvi mrliške veže še v doglednem času ni pričakovati, je osebni avto Mestnemu pogrebnemu zavodu brezpredmeten.« Ta avto, ki je baje porabil po 40 litrov bencina na 100 km, je v službi Mestnega pogrebnega zavoda prevozil okrog 7000 km — zakaj? — po večletnih prizadevanjih je bil pa še leta 29. novembra 1933 prodan za 8.500 din, ker je bil neraben in zaradi silne porabe bencina skrajno neekonomičen. Ta avtomobil nam priča, kako je bil Mestni pogrebni zavod samo s enim nesmotnim nakupom oškodovan za 65.000 din.

Kako rame so bile pa poskušnje za zgradbo mrliške veže, naj povedo naslednji podatki:

Dne 27. majnika 1925 je bila prva velika konferenca za gradnjo mrliške veže.

Dne 4. novembra 1925 so bili načrti za mrliško vežo še odobreni. Med tem so razna pogajanja in ankete, na kar tedanje vodstvo Mestnega pogrebnega zavoda 31. marca 1927 predloži razne skice mrliških vež na Dunaju, v Gradcu, Celovcu, Zagrebu in Monakovem.

Dne 22. aprila 1929 se občinski svet spet izreče za nujnost gradnje mrliške veže.

Dne 20. maja 1930 mestni arhitekt kot sad studijskega popotovanja v zamejstvo razlaga način gradnje mrliških vež na Dunaju, v Gradcu, Brnu in Solnogradu.

Dne 15. marca 1931 predlaga vodstvo, naj gre še enkrat komisija na ogled mrliških vež v Maribor, Gradec, na Dunaj, v Erno, Solnograd, Inmost in Monakovo.

Dne 20. junija 1931 je bila spet velika konferenca, ki je poleg takojšnje gradnje mrliške veže sklenila tudi gradnjo tramvajске proge k Sv. Križu.

Dne 14. aprila 1932 je občinski svet odobril, da se mrliška veža zida in da se najame 1.200.000 din posojila — a dve leti kasneje 16. majnika 1934 Mestni pogrebni zavod javlja, da so vse priprave gotove ter je treba samo še — posojila.

Dne 7. septembra 1934 je že razpisana prva licitacija za zidanje mrliške veže, dne 4. julija 1935 pa še druga licitacija v odstotkih popustov.

Dn 1e.9 avgusta 1935 dobi gradnjo mr-

liške veže Stavbna družba s tem, da mora pričeti z deli dne 1. septembra 1935.

Dne 2. septembra 1935 pa sklene finančni odbor, da se morajo vse oddaje licitacij preklicati, ker manjkajo finančna sredstva, a dovoljenje iz Beograda za najetje posojila bi trajalo najmanj pol leta.

Dne 7. septembra 1935 javlja finančna uprava mestne občine ljubljanske, da je posojilo pri OUZD izključeno.

Dne 13. januarja 1936 spet naznanja šef finančne uprave mestne občine ljubljanske, da je dobil negativen odgovor na prošnjo za posojilo tudi pri Pokojninskem zavodu.

Gospod dr. Alojzij Rant v svojem članku osto zavrača trditve, da SUZOR mestni občini ljubljanski pod prejšnjo občinsko upravo ni dal posojila in da je posojilo odklonil tudi Pokojninski zavod. Resnico naj spregovori uradni spis št. 27347/35, ki dobesedno pravi: »Ljubljana, dne 7. septembra 1935. — Po odreditvi gospoda predsednika sem prosil člana mestnega sveta, načelnika finančnega odbora g. Ivana Tavčarja, da se informira pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu o možnosti za najetje posojila za mrliško vežo. Po svoji vrnitvi iz Zagreba, kjer se je mudil g. Ivan Tavčar z gg. dr. Rantom in dr. Bohinjem v zadevi posojila za bežigrasjsko šolo, je načelnik finančnega odbora izjavil, da je najetje posojila za mrtvaško vežo iz sredstev Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu izključeno.«

Dne 13. januarja 1936 pa s spisom iste številke finančna uprava mestne občine ljubljanske poroča ravnateljstvu Mestnega pogrebnega zavoda naslednje: »Odstopam spis na izraženo željo. Pripominjam, da je načelnik mestne finančne uprave g. dr. Rant povprašal pri upravi Pokojninskega zavoda o pogojih za najetje posojila, pa je dobil povsem negativne informacije. V zadevi sedaj ni mogoče ničesar ukreniti.

Zimsko življenje na Jesenicah gre svojo pot v znamenju sportnih, zabavnih in kulturnih prireditev ter občnih zborov

Jesenice, 14. februarja
Na Jesenicah in v okolici je zapadlo okoli 70 cm snega. Vzdušje glavnih cest in ulic leže visoko kupi snega, ki čaka na boljše čase no starem izreku: »Bog ga je dal, Bog ga bo vzela.«

Po cestah srečujemo cele skupine smučarjev oblozega spola, vmes pa se pogajajo številni kolesarji, ki se jim mudi na delo. Tu in tam stoji sredi cesti kar visoko natovoren tovorni avto, ki je običajno v visokem snegu, ker mu je zmanjkalo sapa in trdne podlage na visoko zasneženih cestih.

V času obratnih izmen ob prihodu vlakov se od postaje proti tovarni pomikajo dolge kolone delavcev. Vsem se navadno zelo mudi, ker imajo vlaki včasih precej zamude, delavci pa morajo biti točno ob določenem času v tovarni. To je prava težava v hitri hoji, katera se najbolje odraža po tem, da so mladi delavci vedno med prvimi, bolj stari in betežni pa med zadnjimi.

V splošnem se Jeseničanom vedno hudo mudi. Tu je skoraj vse življenje preračunano na čas in na storitev. Rekordir in akordi so menda že vsem prešli v meso in kri. Rekord je pri sportnih tekmah, akord pri delu, to sta dve zelo važni činjenici, o katerih se v revirju poleg druzgine največ govori.

Jesenice so v zadnjih tednih vse v znamenju zimskega sporta in raznih prireditev. Tu se sportno življenje skoraj vzpenja z vrvenjem industrijskega revirja. Jesenice so postale središče zimskega sporta v Sloveniji in izhodišče na najlepše zimsko-sportne postojanke v jeseńskem planinskem zaledju in Zgornji savski dolini.

V gotovih prilikah korakajo skozi mesto celi batalioni domačih smučarjev na zborna mesta, s postaje pa se vsipajo roji smučarjev od drugod, ki skoraj v strnjениh vrstah hite na jeseniške planine.

Sportno udeleževanje se je raztegnilo tudi na nočne ure. V jasnih in mesečnih nočeh gredo skoraj vsak večer cele rajde smučarjev in sankarjev po planinski cesti nazgor na Planino Sv. Križa. Večina gredo vsi v dvojce, ker je pač tako bolj prijetno. Tisti pa, ki gredo sami navzgor, se v poznih nočnih urah pridružijo v dvojce navzdol. Tudi s tem se zelo pospešuje zimski sport, ki je v revirju zavzel zelo visoko stopnjo razvoja.

Sirša slovenska in celo jugoslovenska javnost se zelo zanima za uspehe jeseńskih smučarskih pravkov. Imena: Smolej Franc, Praček Ciril, Helm Hubert in drugi so naši javnosti morda bolj znana, kot imena ljubljanskih vseučiliških profesorjev. Naši javnosti pa so skoraj popolnoma neznanca imena številnih sportnih delavcev in vaditeljev, ki so dali trdne temelje sportni vzgoji in ki se že dolga

časa se razmere toliko ne zboljšajo, da bo mogoče pri kakem denarnem zavodu zaprositi za posojilo, s katerim bi se zgradila moderna mrtvašnica. Ta uradni spis je od g. dr. Alojzija Ranta kot tedanjega šefa mestne finančne uprave tudi podpisan in mu je na željo na vpogled.

Potrebnost se mi zdi dodati še izjavo sedanjega predsednika upravnega odbora Mestnega pogrebnega zavoda, člana mestnega sveta g. Stanka Sušnika, ko mi sporoča, da na napad g. dr. Ranta v »Slovenski besedi« ni odgovorjal, ker tega članka ni bral in celo ni vedel, da »Slovenska beseda« še izhaja. Pa tudi, če bi bil opozorjen na članek, pravi g. Stanko Sušnik, bi verjetno ne odgovorjal, ker se mi zdi skrbno in vestno gospodarstvo v Mestnem pogrebnem zavodu v korist mestne občine ljubljanske in njenih davkoplačevalcev bolj važno kakor brezpolno polemiziranje, ko vendar dejstva in uspehi za vsakega kolektiva uvidenega in vsaj malo objektivnega človeka dovolj jasno in dovolj glasno govorijo. Po tej izjavi sedanjega predsednika upravnega odbora Mestnega pogrebnega zavoda g. ravnatelja Stanka Sušnika je samozvestni stavek g. dr. Alojzija Ranta, češ, da je zadel g. ravnatelja Stanka Sušnika tako živo, da mu do danes po preteku skoraj štirih mesecev ni odgovoril, precej omajen.

H koncu naj še dodam, da pri redkih sejah, kolikor jih je bilo nekdanj v Mestnem pogrebnem zavodu, res ni bilo mogoče toliko ustvariti, saj so bile 1.1931 v celni le štiri seje, leta 1932 samo tri seje, leta 1933 tudi samo tri seje, prav tako tudi leta 1934 samo tri seje in leta 1935 štiri seje. Sedanji odbor Mestnega pogrebnega zavoda je pa imel v letu 1936 kar 13 sej, leta 1937 tudi 13 sej, leta 1938 12 sej, leta 1939 celo 15 sej in leta 1940 tudi 13 sej.

Z odličnim spoštovanjem
predsednik:
dr. Juro Adlešič

A. E. Fielding

Črna mačka prinaša srečo

Roman

— Vrednostni papirji, delnice. Sir Henry mi je večkrat pojasnjeval, kaj naj storim z njimi, ko jih dobim. Stori sem vse točno, kakor mi je naročil, potem sem te pa prosil, da bi jih odnesla ljudem, da jih prodajo namestu mene. Mar mi je prišlo na misel, kaj bo iz tega? Mary, prisegam ti, da bi se rajše pustil raztrgati na koščke, kakor da bi dovolil, da bi imela zavoljo mene stitnosti. — Stopil je k nji in jo hotel objeti. Ona ga je pa pahnila od sebe.

— Koliko je bilo tega denarja? — je vprašala. Farrant se je ves obupan ozrl najprej na njo, potem pa še na Pointerja.

— Vi veste to, — je dejal. Mary je pa odgovorila: — Kakih sto funtov.

— Sto funtov — je vzklila. — Tebi! Zakaj pa? Samo zato, ker sva se hotela vzeti?

Planila je pokoniti in se obrnila k Pointerju. — Ne dotikaj se me, — je dejala čez ramo Farrantu, ki je bil stopil ob njenem glasu korak nazaj. — Nisem jim verjela, — je dejala Mary zroč Pointerju v oči. — Tudi poslušati jih nisem hotela, ko se je po kuhinji in po vasi govorilo, da je

vedel nekaj o siru Henryju in izsiljeval od njega denar. — Potem se je obrnila na petah in zalutala Farrantu v obraz: — Verjela sem ti, tudi ko si mi pravil, da so tvoji ljudje prijatelji sira Henryja.

— Eh, to ne spada sem, — je zamrmral Farrant. — Misliš sam si samo, da je smešno, da si izmišljuješ take zgodbe. Bila sem radovedna, kaj mi poveš prihodnosti. Ali misliš, da bi dovolila, da bi me ljubil, če bi me bila prepričana, da sem iz enakega testa? — Povedala sem ti že, da je bil moj oče jockey. — Toda tvoja pravljica o tem, da je bil tvoj oče španski markiz, ki je izgubil pod republiko svoj naslov, ta se mi je zdelala smešna. Nisem te pa smatrala za lažljivca. Misliš sam si samo, da hočeš, da bi videla v tebi preoblečenega princa. Te pravljice nisem smatrala za laž. Drugačna je pa stvar s tem denarjem. Če misliš, da ti bom verjela, da ti je dal sir Henry sto funtov za prazen nič, kot poročno darilo, se pošteno motiš. Če ti jih je res dal, mora še nekaj tičati za tem. Če je to res, so pač imeli ljudje na vasi in v kuhinji prav. Nekaj si vedel o njem in ta denar si izsilil od njega.

— Torej nisi verjela tega, kar sem ti pravil o svoji rodbini? — je vprašal Farrant prestrašeno.

— Še malo ne, — je odgovorila Mary odkrito.

— Niti tega nisem verjela, kar si mi pravil o svojih izletih in konjskih dirkah, o lovu na volkove in o tem, da ti je dal neki knez zlato verižico, okrašeno z diamanti. —

— Ti... Farrant je zardel in je srdito pogledal.

Kar se je izrazil njegovega obraza izpremenil. Rdečica je zopet izginila iz njegovih lic. Najbrž se je bil zopet zavedel preteče nevarnosti.

— Zakaj ti je dal teh sto funtov? — je vprašala.

— Saj sem ti že povedal. — Farrant je govoril utrujeno. — Hotel je nama pomagati, da bi se mogla vzeti. Tudi sam se je nameraval poročiti in bil mi je naklonjen... imel me je rad. — Farrant je skomignil z rameni. — Imel me je rad od prvega trenutka, sir Henry.

— Pravil si mi, da si bogat, — je nadaljevala Mary, — potem si mi pa dal teh sto funtov v vrednostnih papirjih, da bi jih zate izmenjala. Dejal si mi, da so v kuvertah prošnje za službo in dokumenti. Jaz sem bila pa tako neumna, da sem ti verjela.

— Kdaj je vam dal te kuverte? — je vprašal Pointer. Mary pa ni hotela odgovoriti. Bleda, razburjena s svojim komičnim klobučkom, potisnjeno še bolj na uho, je odklonila odgovor.

— Dobro, — se je oglašil Farrant in si obrisal potno čelo. — Priznam, da sem v past. V poštini pasti. Kaj mi pomaga ponavljati, da tega nisem storil, če pa ne morem dokazati?

— Če bi mogel povedati, zakaj ti jih je sir Henry dal, Ted, — je silila vanj Mary.

— Ta denar mi je sir Henry dal, je ponovil Farrant ves obupan.

— Sto funtov! — je vzdihnila Mary z nezaupanjem.

— Nič drugega ne morem povedati. Farrant je zdaj v razburjenju govoril, kakor delavec. — Povedal sem mu nekoč za tega žrebca, da ga imata dve stari ženici, ki se prav nič ne razumeta na konje. Prodali bi ga poceni. Dejal sem, da bi lahko sklenil dobro kupčijo, če bi imel denar. In sir

Henry se je zanimal za to. Vedel je, da so storili v dobrih starih časih moji ljudje mnogo dobrega... Naenkrat se je Farrantov glas izpremenil in začel je govoriti zopet izbrano, skoraj svečano: Hotel je meni povrniti to, kar je bil dolžan njim.

— Oh, Ted, nehaj vendar, vsaj zdaj... je vzdihnila Mary in ga spravila s tem malo iz ravnotežja.

— S čim naj neham? — je vprašal.

— Govoriti take neumnosti. Tvoji ljudje ne nikoli niso storili siru Henryju kaj dobrega, prej on njim. Zdal ni čas za take izmišljotine. — In Mary ga je naenkrat prišla za roko. Govori resnico! Govori čisto resnico, to ti lahko še največ koristi.

— Tristo vragov! je zamrmral Farrant in umaknil svojo roko. Potem ji je obrazil hrbet in stopil k oknu. Mary je sedla in čakala.

— Motiš se, Mary, — je dejal končno, ne da bi se obrnil. — Vsi se motite. Moji ljudje so bili njegovi prijatelji in on mi je hotel pomagati. — Šele zdaj se je obrnil in pogledal Pointerju v oči. — Govoril sem torej z njim o tistem žrebcu in ga prosil, naj se sam informira o njem. Zagotovo vem le toliko, da je bila tistega večera, ko je bil sir Henry umorjen in ko sem prišel v svojo sobo, na mizi še vedno zapetena kuverta in na nji lastno-ročno napisano ime sira Henryja. Odprl sem jo. V nji je bilo kratko pismo, v katerem je pisal, da se bodo razmere v Broadbendsu kmalu izpremenile in da bi rad videl, da bi imel jaz svoj dom in da bi se tudi lahko oženil. Želel mi je mnogo sreče s pripombo, da mi obenem pošilja sveženj Bearejevih delnic. Pisal mi je tudi, kaj naj storim z njim, kadar jih bom hotel prodati.

Društvo, ki spada v preteklost

Z občnega zbora Narodne čitalnice v Kamniku

Kamnik, 14. februarja. V ponedeljek 10. t. m. smo imeli občni zbor Narodne čitalnice, ki je bil letos dobro obiskan, saj je prišlo okrog 30 članov obojega spola, dočim na zadnji občni zbor niti vsi člani odbora niso prišli. Približno enako število udeležencev je bilo tudi na občnem zboru predlansko leto. Predlansko leto in letos je bil vzrok isti. Ne mislite morda na zanimanje za Čitalnico in za njeno delo. Ne, ta želja jih ni privedla na občni zbor in to ni bil vzrok večje udeležbe. Pač pa je bil vzrok, da je bilo predlansko leto treba načelno določiti ali se Sokolu da podpora odn., prispevek za zgradbo doma, letos pa je bilo treba sklepati še o višini zneska. To je edini vzrok, ki je z malo izjemo prav vse pripeljal na občni zbor. Pa še je bilo treba skoraj vsakega posebej pocukati in mu servirati, da je Čitalnica ogrožena in v nevarnosti. Zato si lahko na občnem zboru opazili ljudi, ki jih ne vidiš nikdar na nobeni prireditvi, niti čitalniški in se za javno življenje v Kamniku prav malo menijo. Pridelje pa, če je Čitalnica v nevarnosti in posebno še če je nevarnost, da jo bo Sokol »požrl«. In tedaj zopet mladeniško oživi v njih stara čitalniška kri, se dvigne in vzvalovi, nato se pa zopet umiri in utihne, kot krik umirajočega življenja. Kot vojska kralja Matjaža, ki dviga glave če je nevarnost in jih zopet spusti ko nevarnost mine in mirno nadaljuje svoje spanje.

Vsa poročila funkcionarjev so bila podana v pikle pol ure in če izvememo poročila knjižničarjevo, vidimo, da pravega dela prav za prav ni bilo in tudi nikakih načrtov za v bodoče ni. Imeli so silvestrovanje in maskarado, nekajkrat so nudili »gostoljubno« stredo in par pogrebov je bilo. To pa za tudi že vse, in so si poročila iz leta v leto čudovito podobna. Ampak kaj hočete, tradicija je pa le in čim sta-

rejša je, tem lepša in častitljivejša je in vredna tem večjega spoštovanja. Zato je pa sklepanje o višini prispevka za zgradbo Sokolskega doma vzelo več časa kot vse ostale točke dnevnega reda skupaj. Ampak zdeli so jih pa temeljito, namreč te naše preklicane Sokole, ki se drzno drže v to častitljivo »napredno trdnjavo«! Mi jim bomo že pokazali, tako je izvenlo na občnem zboru, še bolj pa po tem, ko so šli na tradicionalno, no, saj veste kaj...

Sokol je namreč solastnik »Društvene doma« z vsemi pravicami, ki jih uživa že preko 30 let. Nikdar ni štedil dobre volje in razumevanja, da bi se to vprašanje uredilo obojestransko čim zadovoljivejši. Nad 30 let je imel in užival pravico so-uporabe vseh prostorov in ostale ugodnosti in če bi nič drugega ne bilo, je upravljen zahtevali zdaj, ko si gradi svoj dom, primerno odpravnino, ker si je solastniško pravico že tudi priposestvoval, pa je lahko v zemljiški knjigi stokrat zapisano na Narodno čitalnico. Vse to se jim sedaj odreka s strani čitalniških funkcionarjev, ki so bili še do nedavnega istega mnenja kot Sokol. Temu primerni so bili zato tudi predlogi na občnem zboru. Kar deževali so. In če so morda koga v ameriški naglici sprejeli, pa je pozneje nekdo z ozirom na »črno bodočnost« pogruntal, da ne odgovarja, so ga anulirali in takoj pripravili drugega. Zadnji predlog, ki je slika pogruntacija, skoraj bi dejali pravi umotvor so pa končno veljavno sprejeli. Sokol naj da Čitalnici novih injekcij, da bo lahko umetno živorila še naprej kot je bilo včasih, ko so delali »lepo skupaj in prijateljsko« pa le ni bilo tukaj nič ne tam nič. To je bila debata! V boj se je spustil edini še živeči častni član, ki je imel pa kljub temu najbolj »nabruse neže«. Govoril je o črni bodočnosti in delal neslane in neduhovite opazke na račun Sokola in prisotnega starost, ki mu je

pa to sprti oprostil z ozirom na njegovo častitljivo starost in pa vse kar je s tem v zvezi. Dejal je, da imajo malo članov in nič denarja in še celo svoje pecivo je pomešal v načelno važno debato. Najbolj-ša je pač tista, ko je dejal, da je danes biti Sokol moderno! Seveda pa ni vedel odgovoriti zakaj nimajo denarja in zakaj imajo malo članov. Vseh članov je namreč 82 in novih sploh ne sprejemajo. Ljudje so upravičeno užaljeni in na čitalniške prireditve ne zahajajo radi. Kako je sokolstvo danes moderno vemo vsi in tudi častni član najbrž sam dobro ve, da je danes moderno in lahko tudi koristno po Sokolu udrihati in mu po možnosti nagajati. Tudi tista o napredni trdnjavi je bosa in bi se dala na račun Čitalnice kot napredne trdnjave reči marsikatera pikra. Seveda na ta lim naši Sokoli ne gredo. Si bodo pač morali na drug način uveljaviti svoje pravice in bo morala slavna gospoda že oprostiti, če bo Sokol ubiral svojo pota. Preveč se namreč zaveda važnosti svojega poslanstva posebno v današnjih težkih časih. Čitalnice pa spada v preteklost in naj se jim določi častno mesto v muzeju. S postankom naše nove mlade države so vse naloge in funkcije, ki so jih v preteklem letu vršile čitalnice avtomatično prešle na društva, ki so po svojem ustroju tudi prilagojena potrebam nove države. Čitalnice so zgubile svoj rason d'etre in kjer so bili pametni ljudje, so to hitro razumeli. Od številnih čitalnic, ki so bile posejane po naši ožbi, ki preživljajo približno enako usodo in se kot poslednji Mohikanci krčevito opirajo zastareli in okosteneli tradiciji. Pa tudi to bo pregazilo kolo časa in jih bo že razvoji bližnjih dogodkov prislili v to. Kakor utanjajočji so, ki se oprijema vsake bilke, da si podaljša življenje in njih klici na pomoč so kakor krik davnine in labudji spev.

in napet, oprema z množico značilnosti pa vzgledno dovršena. Gledališče v Mestnem domu se je tekem XX. sezona zares dvignilo visoko in o diletantizmu že dolgo ni moglo več govoriti. »Ljudski oder« zmičuje zanimljivo morda še kdo; toda ljudski je v najboljšem smislu ter si je pridobil neoporečne zasluge, pa tudi upravičeno ljubezen ljudstva.

Preveč — nad 40! — je igralcev, da bi mogel poročati o kreacijah vseh posameznikov. Škeri kot Prešeren je bil zunanje, po igri in govoric ter po vsem nastopanju odlični; Pleveč je imeniten, zares močan dr. Jaka Zupan, Klemenčič prav dober dr. Čop, in kot tipičen Janez Gleiwis, takisto Tury kot Miha Kastelic, Eypper (že kot Vodnik sila prikupen) je bil kot pristen Andrej Smole zelo prijeten a svojo naravno živahnostjo, prav dobra je še Bučarjeva kot ga. Primčeva in zunanje ter v vsem nastopu prirodno mična V. Subic-Murkova kot lepa Julija. Pa Pacenka, ki ga daje Danev tako lepo prirodno, ni pozabiti.

Vsi drugi naj se zadovolje s skupno pohvalo: dobro in prav dobro so opravili svoje naloge, nikjer ni bilo zastaja, ne spodičke, vse je teklo gladko, temperamentno, neprisljeno.

Pa bi rad pohvalil še inscenatorja in slikarja ter dekoraterja. Ali gledališki list jih niti ne omenja. Vsi delajo pač anonimno, pošteno in uspešno. Čast jim!

Ljudski teater, ljudski igralci, ljudska avtorica, »Črna kruh« Morda, a črna je najbolj zdrav in najbolj koristen. Tako lahko liki Vaštetovi k uspehu »Visoke pesmi« prav iskreno čestitam. Le pogumno dalje!

zvokov (plošče) do 7.45. — 12: Pri valčkovih kraljih (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Domači trio. — 14: Poročila, objave. — 17.30: Pesmi in plesi Jugoslavije (radijski orkester). — 18.10: Duševno zdravstvo (g. dr. Anton Breclj). — 18.30: Plošče. — 18.40: Naši plazilci in njihovi orjaški predniki (g. pro. Ciril Štebinger). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nac. ura: Govori Zagreb. — 19.40: Plošče. — 19.50: Hudo-mušnosti (g. dr. Lipah). — 20: Operetni napavi (plošče). — 20.30: Ob 40letnici smrti Giuseppe Verdieja. Koncert: Sočelujejo ga. Vita Ković-Zamečeva, članica marib. narodn. gled., g. Jean Franci, član ljublj. opere in radijski orkester. Dirig. D. M. Šijanec. — 22: Napovedi, poročila.

Torek, 13. februarja

7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. — 12: Veseli utrinki (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski koncert slovenske glasbe. — 14: Poročila, objave. — 14.15: Soliska ura: Smuški polet z velike skakalnice v Planici; razgovor z učencem vodi g. Janko Sicherl do 15. — 17.30: Klavirski koncert, ga. Marta Osterc-Vajaljo. — 18.15: Odmevi iz Bolgarije (plošče). — 18.40: Kemija in fizika v zdravništvu (g. prof. M. Adlešič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nac. ura: Govori Ljubljana. — 19.40: Plošče. — 19.50: Gospodinska posvetovalnica (ga. Helena Kelhar). — 20: Večerni koncert radijskega orkestra. — 21.30: Za ples (plošče). — 22: Napovedi, poročila.

Sreda, 14. februarja

7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. — 12: Po daljnih kraljih (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Pisani drobci (plošče). — 14: Poročila, objave. — 17.30: Iz Dvorakovih skladb (plošče). — 17.45: Mladinska ura (g. prof. Fr. Vodnik). — 18.30: Plošče. — 18.40: Ali je delo v gospodinjstvu polkile (ga. Franja Petrič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nac. ura: Vojaško predavanje. — 19.40: Plošče. — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz ljubljanske opere v 1. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar); v 2. odmoru: Napovedi, poročila.

Četrtek, 20. februarja

7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. — 12: Pisani napavi (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13.02: Šramel »Ljubljana«. — 14: Napovedi, poročila. — 17.30: Pester spored radijskega orkestra. — 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nac. ura: Govori Beograd. — 19.40: Plošče. — 20: Suhem za debeli četrtek. Pisan večer s šalami, petjem in godbo. Sodelujejo radijski orkester, sestre Stritarjeve in Cimermanov kvartet. — 22: Napovedi, poročila.

Ilke Vaštetove »Visoka pesem«

Prizori iz Prešernove dobe so želi v odlični režiji in prav dobri igri časten in močan uspeh

Ljubljana, 15. februarja. Francoski dramatik Alfred Gehri je v pravkar igrani drami »Sesto nadstropje« povedal — kakor trdi tudi naš najstrožji literarni kritik Josip Vikiar — »besede, ki odkrivajo tehte in znamenite resnice o civilizaciji in knjigje«.

»Ljudski romani! Kolikokrat so prav tako dobri kot drugi, mnogokrat celo bolj. Samo tu še najdemo velike besede — ker predstavljajo velike stvari — velike besede o časti, pogumu, vdanosti, o zvestobi, ponosu in o vsem, kar je na tem, da pojde čez sto let k vragu zaradi obupne literature, ki jo slave naši kritiki. Ljudski roman, pravijo zaničljivo. Seveda ljudski, ker samo še ljudstvo čeni stvar, o katerih si drugod ne upajo več govoriti. Zato tega propačimo in bomo poginili...«

Tako govori francoski dramatik, sam bivši pisatelj ljudskih romanov, bivši generalni tajnik založništva in gledališča Pitojeva. Pa se ob tem spominjamo »obupne« literature, ki jo slave naši kritiki in njihovega do vseh skrajnosti zaničljivega pisanja o slovenskem belem in črnem literarnem kruhu! Kolika razlika med francoskim in našim naziranjem o ljudski knjizevnosti! Zato nas resnično veseli, da sedaj vsaj teoretično tudi Jos. Vikiar priznava »tehte« in znamenite resnice Gehrijevih besed in upamo, da jih bo upošteval tudi praktično v bodoči svoji literarni kritiki...

Še huje in grše orožje nekkih naših kritikov pa je poleg zaničljivosti popolno zamlanjanje. Nemci pravijo temu »tod-schweigen«. Saj z mlčanjem se resnično ubijajo dela in literarni delavci. In občutek imam, da hoče neka klika tudi Ilko Vaštetovo in njeno »Visoko pesem« odpraviti z molkom. Zato se, čeprav moja potrditelska dolžnost ne sega v delokrog Sentjakobskega gledališča, oglašam k besedi.

Ilka Vaštetova si je za populariziranje poezij, življenja in dobe našega Prešernu, njena »Rožna devica« in še drugi njeni spisi se vsi dogajajo v okolju, v katerem se je začelo svitati slovenski nacionalni svobodi ter slovenski literarni umetnosti.

Vaštetova je v svojih delih, ki so se razširila v tisoč in tisoč izvodih predvsem med našim ljudstvom, seznanila najširše slovenske kroge z bolešmi, hrepenjenjem, nadami, pa tudi uspehi in zmagami naroda in njegovih voditeljev od francoske svetle dobe do Prešernove tragične smrti. Imena premnogih mož, ki jih visoko cenimo in se jih z naraščajočo ljubeznijo in hvaležnostjo spominjamo vedno iznova in vedno česče predvsem literati, politiki in gospodarstveniki, ta večno nam ljuba imena mož nepozabnega spomina so prav po zaslugi Ilke Vaštetove in njenih spisov danes dobro znana in spoštovana tudi po naših vaseh, gorskih naseljih in po najskriv-

nejših trgih. Njen roman o Prešernu, snovno zasidran na doganjanj našega najzslužnejšega in najbistrejšega prešernoslovja, dr. Fr. Kidriča, je storil za poznanje pesnikovega časa in takratnih razmer v naši domovini, zlasti pa za umevanje Prešernovih idealov med najširšimi ljudskimi sloji prav epohalno pionirsko delo.

In prav ta svoj roman je Vaštetova dramatičnila z naslovom »Visoka pesem«, šentjakobsko gledališče ga pa uprizarja v nabito polni dvorani Mestnega doma. Snov osebnosti, doba, Prešeren kot centralna pojava sredi važnih in tudi slavnih naših leposlovnih in znanstvenih prvakov v času 1. 1812-1848 zopet zanimajo in segajo po vesti in srcu najširših množic, ki se zgri-njajo ob vsaki reprizi.

Osem, vsekoli krepko zajetih, vsebinsko bogatih slik podaja ta dramatski življenjski: Prešerna vidimo kot dečka pri Zoisu, kamor ga je za roko pripeljal sam Val. Vodnik, da zadelamira baronu in njegovim literarnim tovaršem in varovancem »Ilirjo oživljeno«; Prešerna spremljamo na licejski hodnik, kjer dobi ukor, »ker no-si klobuk preveč postranik, pa v gostinjo pri Blažu, kjer Prešeren in tovaršiji svo-bočomišlečno izjavljajo podčiste, dalje v sa-lonu stare ljubljanske kazine, kjer doživl-Prešeren prav zaradi svoje »Visoke pes-mice« poraz pri Juliji, nato v pisarno dr. Cro-batha, lahkomiselnega piančika, ki mu Prešeren gara za dva koncipienta in kjer vi-dimo zadnjič Cope, preden se gre kopat na Savo, kjer utone; potem se v sprejem-nico Andreja Smoleta, ki ga v družbi za-dene kap in končno v kranjsko krčmo pri Jalemu, kjer Prešeren podari mladostnemu tovaršu Pacenu svojo predzadnjo srajco, kajti zadnja mu zadošča za — grob...

Ta Franc Pacenk je Vaštetovi osebnost, ob kateri se dvakrat prav drastično izra-zi Prešernova gniljiva dobrotljivost: v 1. sliki deček Prešeren odstopi tovaršu pa-glavcu Pacenu, ki je lačen, Zoisove slašči-ce, a v 8. sliki postarani in že na smrt bolni Prešeren odstopi takisto postarane-mu potepuhu Pacenu svojo predposlednjo košuljo. In dobrotnost je poleg neomajno-sti po Vaštetovi najlepša Prešernova last-nost, ki se ves razdaja ne le otrokom in siromakom, temveč tudi svojim tovarišem in šefu Crobathu. Neomajen pa je tudi glede oblasti kakor glede Julije: zato do-živl poraz pri Juliji in kot odvetniški kan-didat. Vaštetove Prešeren je cel mož, po-nosem, samozavesten. Za nobeno ceno ne zataji svojih načel in ob »Sonetnem ven-cu« in »Krstu pri Savici« izpoveduje svoj estetski credo, pa tudi ves svoj možki značaj.

Tako je Visoka pesem« niz slik — ne drama v običajnem pomenu — dejal bi zr-alo Prešernove srčne plemenitosti, pesni-ške vzvišenosti in moške neomajnosti. Av-torica je hotela predstaviti čim več oseb Prešernove dobe, jih krepko označila in jim

položila na jezike marsikatero duhovitost, zlasti ostro zbadljivo ko takratne mo-gotce. Žal, da je z obilico oseb šla preda-leč, ker so večinoma vendar zgolj epizod-ne in švigne marsikatera preko desk neopa-žena.

Močni igralci (Hanžič, Eypper, Lavrič) pa so znali vendar prav dobro posebeiti barona Zolsa, Val. Vodnika, direktorja bi-rokrata Mat. Ravnikarja in še starega Scheuchenstüllia. Imeli so tudi izvrstne maske in vzorno stilске oblike. Vsem pa se je močno občutila odlična, vseskozi bi-stra in do detajlov skrbna režija Mirana Petrovičja. Ves tempo igre je bil živahen

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.— davek posebej. Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

Otomane

R. SEVER, Ljubljana, Marijin trg
Prepričajte se sami!

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

PREVOVRSTNA VINA
ter pristna žganja si nabavite po sledečih konkurenčnih cenah
Namizno belo vino liter din 16
kastelanska ružica » » 15
rizling » » 18
žolenski cviček » » 16
hruševci » » 8
muškati slivane » » 24
dingač » » 20

Žganja:
Tropinovec liter din 45
slivovka » » 50
brinjevec » » 60
rum » » 60
borovničar » » 50

Mrzla jedila!
Se priporoča BUFFET
Minka Bakar
Ljubljana, Sv. Petra c. 38 2911

60 PAR ENTLANJE
šturiranje, vezanje zaves, pe-
tla, monogramov, gumbic. —
Velika zaloga perja po 7.— din.
»Julijana«, Gosposvetska c. 12
in Franciškanska ul. 3. & T.

OGLASUJ
»Slov. Narodu«
POSTELJNE MREŽE
izdeluje in ima stalno v zalogi
— rabljene se sprejmejo v po-
pravilo najceneje — ALOJZ
ANDLOVIC, Gregorčičeva 5. T.

KAUČE
nove modele po nizkih cenah
dobite pri
TAPETNIŠTVO
E. ZAKRAJŠEK
Miklošičeva 34

POHISTVO
Vsakovrstne stole politiram
oprave pleten stole vsa popra-
vila najceneje. Zorman, Breg
14.

KLIŠEJE

ENG.
VEŠTAČEVNE
JUGOGRAFIKA
SVETRA NA P. 23

PRODAM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

SMUCARJI IN PLANINCI
je pijejo spotoma žganja in vin,
pač pa le krepilno in svežilno
»AMBROZEVO MEDICO«
iz »MEDARNE«, Ljubljana
židovska ul. 6. 13. T.

KUPIM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

TOVARNI AVTO
Diesel, v dobrem stanju, 5-ton-
ski, lahko tudi brez gum, ku-
pim. Prednost imajo znamke
Mercedes, Man, Saurer. Ponu-
be na Schmolka, oglašni zavod,
Novi Sad. 492

SLUŽBE

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

BRIVSKI POMOČNIK
dobi službo. Nastop 17. febru-
arja. Karl Tavčar, brivec, ško-
rja Loka. 494

GOSPODINCA
z malo maturo in trgovsko šo-
lo, zmorna stenografije in stro-
jeplja ter vseh pisarniških
del, išče službo v pisarni ali
blagajni. Nastopi lahko takoj.
Ponudbe na upravo »Slov. Na-
roda« pod »Delavnac«. 491

PERFECTNO SOBARICO
z dobriimi izpričevali iščem. —
Ponudbe na Zak Hercog, Vin-
kovci. 500

HLAPCA
aoženjenega, za konje in hišna
dela, treznega in poštenega,
sprejem takoj. Verdir Janez,
Tržič. 498

GOSPODJE,
ki Vam je možno, ali bi hoteli
pomagati pošteti gospodini do
službe? Ponudbe pod »Večno
avaležna« na upravo. 499

FRIZERSKO VAJENKO
sprejem takoj. Naslov v upra-
vi St. Naroda. 509

POSEST

TRGOVSKO HIŠO
enonadstropno, z dobro vpelja-
no trgovino v obsejnim pasu
zaradi pomanjkanja gotovine
takoj prodam. — Ponudbe na
upravo pod Z. P. 2991

SOBE

OPREMLJENO SOBO
lepo, solčno, oddam eni ali
dvema gospodinčama, event.
tudi uradniškemu zakonskemu
paru. Naslov v upravi »Slov.
Naroda«. 501

Kdo je najboljši GRAFOLOG?

Uganili ste že, da je najboljši grafolog F. T. Karmah, priznan po celem svetu in nepremagljiv v tej znanosti. Po Vaši pisavi lahko spozna vse, kar se tiče Vaše osebe — karakter, sposobnosti, služba, loterija, poslovni uspehi, ljubezen, zakonsko življenje, prijatelji, sovražniki, potovanja, bolezni, nevarnosti, ki Vam pretijo in katerih se morate ogniti, prilike, ki jih morate izkoristiti, kakor tudi vse vrste razlag in nasvetov, ki Vam bodo koristili vse Vaše življenje.

Vse to dobite popolnoma BREZPLAČNO, ako kupite naj-novejšo knjigo »NAŠ ŽIVOT I OKULTNE TAJNE«. Knjiga je zelo zanimiva in velikega pomena za Vaše življenje. Pošljite še danes rojstne podatke in vsa važnejša vprašanja, katera Vas zanimajo za Vaše bodoče življenje, ter din 30 za knjigo na moj natančni naslov: F. T. Karmah, Zalec. Denar se pošlje vnaprej na čekovni račun 17455.

Vsem cenjenim znancem in strankam javljam, da bom URARSTVO po svojem pokojnem možu

g. HENRIKU VRUNČU

vodila tudi vnaprej v dosedanjem obsegu.

BETA VRUNČ,

urarstvo, p. Slovenjgradec

Obvestilo gostilničarjem!

ŽGANJARNA

VILJEM GODNJAVEC, Trebnje, obvešča cenj. gostilničarje, da ima na zalogi odlično domačo slivovko od 45 do 50% jakosti. Na zalogi je tudi izborni pelinkovec, kakor tudi rum in likerji vseh vrst. Cene ugodne. GOSTILNICARJI vabljeni na brezplačno poskušnjo. Nabavite si žganje, dokler še trajajo zaloge. Dostavljam tudi na dom, odnosno se v svrhu naročil zglašim osebno. Viljem Godnjavec — žganjarna, Trebnje.

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

NAJLEPŠE ČTIVO

Ravljjen: Zgodbe brez groze
Klabund: Pjotr-Rasputir
Ravljjen: Črna vojna
Thompson: Siuho
Majerjeva: Rudarska balada

Broširana knjiga: din 10.— vezana knji: v: din 15.—

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠT. 5